

MAGYAR LAJKA

3 Lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. C.

ROMANIA

1 LEU POSTALĂ

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 191 (1337) szám. * Kedd, 1936 augusztus 25

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Egy spanyol vörös hadihajó feltartóztatta a Gibel-Zerjon nevű gőzöst

Hadihajóraj indult az angol gőzös kiszabadítására. — Nagy mozgalmasság a spanyol hadszíntéren. — A madridi kormány két heti határidőre jósolja a polgárháború bevezetését

Londonból jelentik: Hivatalos helyről származó jelentés szerint a Gibel-Zerjon nevű angol gőzöst, mely rendszeres személy- és áruforgalmat bonyolít le Gibraltár és Marokkó között, a Miguel Cervantes nevű kormánycirkáló a nyílt tengeren feltartóztatta, átkutatatta és nem engedte tovább. A hajó délután indult el Gibraltárból. Hír szerint a spanyol cirkáló Malagába kísérte a Gibel-Zerjont.

Amikor az angol tengerészeti hatóságok a hajó átkutatásáról és feltartóztatásáról értesültek,

azonnal útnak indították a Repulse nevű angol cirkálót, s több torpedórombolót a Gibel-Zerjon kiszabadítására. A Repulse legénységét és ágyúit előre tűzkészültségbe helyezték s a hajó 20 csomó sebességgel haladt Melilla felé.

Londonból jelentik: A később kiadott hivatalos jelentés szerint a Gibel-Zerjont, a Miguel Cervantes nem kutatta át, hanem csupán arra kérte, hogy térjen vissza Gibraltárba és ne folytassa útját.

A gibraltári angol hajóraj parancsnoksága azért küldött három hadihajót Melillába, hogy érintkezésbe lépjen az angol és a spanyol hajóval és meggyőződjék afelől, hogy feltartóztaták-e a Gibel-Zerjont, vagy sem.

A kormánycsapatok súlyos veresége Cordobánál és a nemzeti fölkelők egyéb sikerei.

A spanyol polgárháború hangszíntere ismét megélenkül.

A kormánycsapatok Cordobánál súlyos vereséget szenvedtek, s igen sok halott és sebesült visszahagyásával rendetlen sorokban menekülni voltak kénytelenek. A fölkelők győzelmét nagyban elősegítette a repülőgépek beavatkozása.

Sevillai jelentés szerint a fölkelők bombái vasárnap megjelentek Madrid felett és bombákat dobtak le. Ez megtorlásként történt azért, mert a kormánycsapatok a fölkelők kezén lévő nyílt városokat bombázták.

Malaga környékén a fölkelők megverték a marxista milícia egy osztagát. A csapatok terheszerűen nyomulnak előre Malaga felé.

Hendaye-i jelentés szerint vasárnap a fölkelők két repülőgépe bombázta Irunt. Négy bomba a vasúti állomás közelében lévő raktárt érte és súlyos anyagi kárt okozott. Több bomba a kormánycsapatok állásai közelében csapódott le.

Mint Algecirasból jelentik, a fölkelők repülőgépén gyújtóbombákat dobtak Malagára. A bombák meggyújtották a központi közlekedést, mely azonnal lángborult.

Algecirasból 1300 gyalogos fölkelő, La Li-

neából pedig egy lovaskülönítmény Esteponába ment, hogy a Malaga ellen vonuló csapatok erősítését biztosítsák. A fölkelők Cordobától északra 15 kilométernyire megütköztek három kormánypárti hadoszállal. Sikertől őket visszaszorítani.

A madridi kormány győzelmei

Unamunot megfosztották egyetemi tanszékétől

Madridból jelentik: Giral miniszterelnök vasárnap az újságírók előtt nyilatkozatot tett:

— A polgárháború két héten belül befejeződik — mondotta —, de kisebb csatározások még hónapokig eltarthatnak. A madridi kormány kártyát ad a külföldieknek a polgárháború alatt elszenvedett károkért.

A miniszterelnök különben vasárnap lemondott a tengerészeti miniszteri tárcáról, helyébe Francisco Sanchest neveztek ki.

A kormány vasárnap több győzelemről, helyesebben előnyomulásról adott ki jelentést. A hadügyminiszter közlése szerint a kormány csapatai nagyszámú támadást kezdtek vasárnap Cordoba ellen és

a kormányrepülők állandóan bombázzák a fölkelők állásait.

Ugyanakkor Teruel közvetlen szomszédságáig nyomultak előre a csapatok. A fölkelők Villenben elkeseredett ellenállást fejtettek ki, de a csatát a kormánycsapatok repülői pusztító bombázással eldöntötték.

A spanyol fővárosban is egymást követték vasárnap az események.

Miguel Unamuno világhírű spanyol író és tudós, a salamanca-i egyetem tanárát, aki a fölkelőkhez pártolt, vasárnap megfosztották egyetemi tanszékétől és rektori címétől.

Madrid egyik fegyházában, ahol sok fasisztát tartanak fogva, nagy tűz ütött ki.

Franko tábornok nagyobb diadalt aratott a kormánycsapatokon

Madridban megölték a sajtószindikátus elnökét

A spanyolországi nyugati hadszíntéren Franko tábornok csapatai megverték a kormánycsapatok legerősebb és legjobban megszervezett egységét.

Egyébként úgy Madrid, mint a fölkelők újabb győzelmeket jelentenek. A madridi felhivatalos jelentések arról számolnak be, hogy a kormánycsapatok elfoglalták Lomát, Cordoba kulcsát. (Meg kell jegyeznünk, hogy néhány nap előtt már magának Cordobának elfoglalását is jelentették).

Madridban agyonlőtték Alfonso Santamariát, az „ABC” főszerkesztőjét. A főszerkesztő nagy szerepet játszott Madrid közéletében és az ottani sajtószindikátus elnöke volt. Meggyilkolták Rivellat, a híres spanyol színészt is.

Az angol kormány erőlesen tiltakozik a vörös hadihajó kötekedése miatt.

(London). Hivatalosan megállapították, hogy a Gibel-Zerjont Melillától tíz mérföldnyire, spanyol vizeken kívül tartóztatták fel. Azt hiszik, hogy Anglia ennek ellenére sem tér el a polgárháború kezdetétől fogva tanúsított benemavatkozási politikájától, tekintettel a francia egyezménytervezet jelenlegi tárgyalásaira.

Az angol kormány erősen hangon tiltakozni fog majd Madridban az események miatt, a „Repulse” cirkáló parancsnokát utasi-

tották, adja értésére a „Miquel Cervantes” parancsnokának, hogy

az angol hajóraj nem tűri el hasonló dolgoknak a megismétlődését.

Ugyanilyen értelmű figyelmeztetést kaptak a cartagenai és malagai spanyol hadihajók is.

Egy svéd hajó is belekötötték.

Stockholmból jelentik: Egyes lapközlésekkel ellentétben megállapítják, hogy a „Gallia” svéd halászhajója a „Liberdad” nem lőtt rá, csak feltartóztatta, mert meg akarta akadályozni, hogy Cadizba menjen. Hosszas vita és a cadizi katonai hatóságok közvetítő lépése után végre mégis befutott a hajó a kikötőbe. Az eset Stockholmban nagy izgalmat keltett.

A kormány hadihajói elpártolnak.

A Matin biarritzi jelentése szerint a kormány valamennyi hadihajója csatlakozott a fölkelőkhez. A hírt még nem erősítették meg.

A brazilai külügyminiszter táviratilag felhatalmazta madridi követét, hogy elhagyja állomáshelyét, ha időszerűen találja.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Szél gyengülése várható, párnapos szép idő kezdődik, az éjszakai lehűlés erős marad.

Kihirdették a Stalin elleni összeesküvés bűnpörében az ítéletet

Golyó általi halál mind a tizenhat vádlottra

Moszkvából jelentik: A Trockij—Zinovjev pör szombati tárgyalásán az ügyész halálos bűntetést kért mind a tizenhat vádlottra. A vasárnapra tárgyalás során különös események történtek. A vádlottak a záró szó jogán valamennyien felszólaltak és kijelentették, hogy az ügyész halálbüntetésére vonatkozó indítványát jogosnak és indokoltak tartják. Az egyik vádlott valósággal dicsőhimnuszot zengett Stalinról és kijelentette, hogy a per igazi vádlottja Zinovjev és Kamenyev, a többi közönséges bandita.

A pör során különben Reingold vádlott elszólta magát. Azzal vádolta Arkust, a szovjet állami bank nemrég elbocsátott alelnökét, hogy Kamenyev kivánságára aranyalapot létesített, amelynek célja az volt, hogy támogassa Trockij világorradalmi céljait. Az alap létesítéséről szóló megbeszélések alkalmával Tumanov, a szovjet volt párizsi kereskedelmi képviselője, közvetítőként szerepelt.

Ez az elszólás megerősíti azokat a többizben szárnyra kelt híreket, hogy Trockij és a negyedik internacionálé Moszkvából pénzbeli támogatást kapott.

Moszkvából jelentik: Hétfőn hajnalban hirdették ítéletet a néptörvényszék a Zinovjev-bűnpörben. A néptörvényszék hétórás tanácskozás után mind a tizenhat vádlottat golyó általi halálra ítélte.

A vasárnap délelőtti tárgyaláson megismétlődtek azok a visszatetsző, színpadi jelentek, amelyek szombaton lejátszódtak. A vádlottak tovább folytatták az önvádaskodást és Stalin magasztalását. Kamenyev, aki nyugodtabban viselkedett, mint társai, igazságosnak és indokoltak mondták a halálos ítéletet. Zinovjev Trockijt vádolta. Egyedül Smirnov volt népbiztos, Trockij régi híve nem illeszkedett bele a különös színjátékba. Ismertette az okokat, amelyek arra késztették, hogy ellenzékbe menjen Stalinnal szemben. Beismerte, hogy titokban összeköttetést tartott fenn Trockijjal, de nem vállalt felelősséget azokért a mozgalmakért és cselekményekért, amelyek az ő három és fél éves fogsága alatt történtek. A többi vádlott csunyán eszdelalmazta Trockijt.

Az ítélet végrehajtási utasítása szerint a vádlottakat három napon belül agyon kell lőni.

Kegyelemért folyamodhatnak a központi végrehajtóbizottsághoz, amely megkegyelmezhet és a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtathatja át.

Az ítélet kihirdetését a vádlottak csendben hallgatták végig.

Baia-Mare időközi tanácsa kilakoltatja a festőművészeket

Baia-Mare. Saját tud. Pontosan egy évvel ezelőtt országszerte nagy feltűnést keltett a város tanácsának az a határozata, amellyel feloszlottak nyilvánította a Szépművészeti Iskolát, annak irattárát, felszerelésit magának követelte s a városi műtermekben lakó művészeknek a műtermeket felmondta, majd aránytalan áron ismét bérbeadta. A cluj felülvizsgálati bizottság a Festők Társaságának fellebbezésére kimondta, hogy a városnak nem volt jogában a Szépművészeti Iskolát feloszlítani, ennek vagyonát és irattárát sem követelheti magának, mert az iskola a Festők Társaságának a kebelébe tartozik, amely jogi személyiséggel rendelkező önálló egyesület, amelynek ügyvezetésébe a városi bizottság bele nem szólhat.

Ez a határozat azonban lényeges változást nem hozott, mert a festőtelep tulajdonosa, a város nem volt hajlandó az iskolának továbbra is hajlékot adni. A tanács városi szabadiskola létesítésével próbálkozott, azonban sikertelenül. A nevesebb művészek a bérelt műtermekért megfizették az önkényesen megszabott béréket, míg most a tanács újabb meglepetéssel szolgált.

Határozatot kézbesítettek ki a festőknek, amelyben a bérletet felmondták s követelik, hogy a műtermeket szeptember elejéig ürítsék ki, mert ellenkező esetben kilakoltatják őket. Az érdekeltek, nem volt más mit tenni, tudomásul vették a tanács határozatát, s megkezdték a kihurcolkodást abból az épületből, mely huszonöt évig volt hajléka a világhírű lett bacsmareai művészetnek.

* Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcéma, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

A Német Birodalmi Bank kormányzó a Párizsban

Párizsból jelentik: A *Matin* berlini jelentést közöl, amely szerint *Schacht* Hjalmar dr, a Német Birodalmi Bank elnöke, e hét folyamán, valószínűleg

csütörtökön vagy pénteken, Párizsba utazik,

hogy viszonzza *Labeyrie*-nek, a Francia Bank kormányzójának nemrégiben Berlinben tett látogatását.

Horthy Miklós magyarországi kormányzó zergevadászaton

Papen bécsi német nagykövet nem volt jelen a Hilerrel való találkozón

Bécsből jelentik: Horthy kormányzó a zergevadászaton a német területen levő Vorder-Rissben kezdte meg és a határ mindkét oldalán folytatja a Vorder-Riss és Hinter-Riss közötti területen.

A kormányzó mellé az állami erdőgazgatóság egyik magasrangú tisztviselőjét osztották be kísérőül. A vadászat előreláthatólag a hét közepéig tart és mindennap a vadászat állásától függ, hogy a kormányzó hol tölti az éjszakát, Vorder-Rissben, vagy Hinter-Rissben.

Nemzetközi vívóverseny és a nagypolitikai

Pörtschachból jelentik: Vasárnap nagy és előkelő közönség előtt nemzetközi vívóverseny volt, amelyet Papen bécsi német nagykövet kíséretében Miklas elnök is végignézett.

Ezzel kapcsolatban Bécsben megcáfolták azokat a francia találgatásokat, amelyek szerint Papen is jelen lett volna Horthy és Hitler találkozásán. Rámutatnak arra, hogy Papen egész idő alatt Karinthában volt és megtekintette a vívóversenyt.

A bajnokságot egyébként a magyar Bercezy nyerte s a második is a magyar Maszlay lett. A hölgytörvívóversenyben első az osztrák Venis, második a magyar Varha Ilona lett.

DÁCI Irta: Kertész Mária

Élünk néhányan — lányok, asszonyok — akiknek erre a névre megdöbben a szívük. Egyszerre magunk előtt látjuk ifjuságunkat, amint tizenévesen, gretchen frizurán kar-kariba öltve, öszekuncogunk a Miasszonyunk-zárda szürkeköcskés, komor folyosóján. Komor? Dehogyan volt az komor! Legalább akkor nem. És most is — biztosan tudom, — ha egy kis derűt, melegét akarunk lopni az élettől, visszaálmodjuk magunkat azokra a csendes, hűvös folyosókra.

De talán mindegyikünk legtöbbet álmodik a Dáciról. Hogy rosszat ne gondoljon senki, Dáci becsületes neve Adelheid, illetve Etelka volt. Mert szokásunk volt, hogy bámulatos és ritka neveket találtunk ki egymás számára. Volt Hübeink és Frucsink, Trutyink és Pempink és volt közöttünk egy kedves, kővér kis lány, aki a klasszikus Plaudi névre tett szert. Engem egyszerűen kereszteltek el: Rézinek hívtak.

Ez a történet azonban a Dáciról akar szólni. Nem kell sokat beszélnem, hogy meglevenitsem alakját.

Ha a Trutyi behuzott (így mondták nálunk, ha valaki ötszre felelt) csak addig sírt, amíg Dáci a tizpercben vigasztalóan át nem ölelte. Ha Pempi orra vérzett, Dáci elállította. Ha Hübe anyja beteg volt, Dáci másnapra már biztos orvoságot ajánlott. De gondoskodott ő egyéb földi javakról is. En, például, nagyon szerettem a süteményt. Hogy Dáci erről hogyan szerzett tudomást, mindmáig titok, de minden hétfőn kaptam tőle egy tortaszületet.

S az irgalmasság eme testi és lelki cselekedetei mellett külön ajándék volt a hangja. Micsoda mély és puha hang! Valahogy — furcsa hasonlat — olyan volt, mint a jól porladó kréta: ha szólt hozzánk, mindig ért valami fehéret a szívünkbe, akármilyen fekete is volt az a szomorúságtól.

Csak egy gyöngéje volt: nem szeretett fogalmazni. Valószínűleg azért, mert soha sem tudta, hol kell vesszőt, pontot alkalmazni. Így aztán nem csoda, hogy Mater Stefánia többször kifejezte előtte rosszallását. De nem azért voltunk kitűnően összeválogatott társaság, hogy ami az egyikben hiányzott, ne legyen meg a másikban. Csekélységem az osztály irónője, költője, dolgozat-gyártója. Szegény diák lévén, jól esett, ha a lányok adtak valamit a fogalmazásért, mert gondolható, hogy nemcsak a Dáci szorult ilyesmire. Dáci számláját azonban a hétfői tortaszületek fejében kiegyenlítettnek tekintettem.

Mikor a negyedik képző tele beköszöntött, nagyon megnehezült a magam fajta szegény diák sorsa. A háború már harmadik éve tombolt. Lassan minden elfogyott. Jó órányira laktunk az iskolától, künn a gyárvárosban. A villanyvezetékek akkor még nem értek odáig. Két deci petróleumért pedig édesanyámnak naphosszat sort kellett állania. S amit kapott, az se petróleum volt, hanem valami vörösbarna színű, rosszszagú kence, amely nem égett, csak füstölt a lámpában. Tél lévén, a jó Istenke is csak négy óráig világított délután. Így hát sötétben maradtam a tömérdek letekémmel. A legfontosabbat megtanultam a nyitott kályha előtt, a földön kuporogva. De tul-

sokat ebből még a tizenéves szemem sem bírt.

Egy nap csak fölláttam az óra kezdetén: — Kérem, nem tudtam készülni, mert nincs világító anyagunk.

Társnők csodálkoztak: nekik mind gazdag papájuk volt s náluk a világítás nem okozott gondot.

Másnap elfogott Dáci:

— Gyere csak, Réi, monddok valamit.

Átölelt és puha, krétahangja csak írt-írt világos, fehér betűket az én szegény, sötét diáklelkembe.

— Beszéltem tegnap az apámmal. Mondtam, hogy nincs petróleumotok. Azt mondja, hogy ő adna szvesen. A múlt héten volt is neki még pár liter, (tudod, az apám ügynök), de elküldte a nővéremnek falura. Hanem azt mondta, gyere hozzánk a téli hónapokra. Nálunk van villany. Tanulhatsz. Legalább nem kell hazajárnod olyan messzire, rossz időben.

— Hogy én, Dáci, tihozzátok?!

— No igen, velünk alszol a lányok szobájában.

— Hogy fogadhatom el? most! Háborúban!

— Nézd, Rézi, kár beszélni. Ez így lesz. Az apám megmondta. Apelláta nincs.

Nem is volt. Másnap elhoztam hazulról kis cókómómat és megszálltam Dáciéknál.

Nagy házban laktak. A földszinten volt a konyha és jó néhány diákszoba. Dáci örege és pár kosztos diák lakott ott. (Hogy hányan voltak, sohasem tudtam meg biztosan.) Az emeleten laktak a szülők és a lányok. A lányszobán hátraman osztottunk. Dáci, a nénye, meg én.

Reggelenként nekem is csomagolták a tíz-

Belső súrlódások a Nemzeti Parasztpártban

Potarca, Costachescu és Costinescu csoportjai Maniu félreállításával a párt kormányrajutását sürgetik

Bucuresti. Saját tud. A tanácskozások, amelyek a elmúlt héten a Nemzeti Parasztpárt vezetõpolitikusai között folytak, túlnőnek fontosságukban a súrlódásokon, amelyek a Nemzeti Parasztpárt belső békéjét oly gyakran megzavarják. Mint politikai körökből értesülünk, ezek a lázas tárgyalások Cotarca, Costachescu és Costinescu szakadártörékvészeivel állanak kapcsolatban, akik a minden áron való hatalomrajutás hívei s azért a legmesszebbmenõ taktikai engedmények megadását követelték a párt vezetõségétõl.

Ez engedmények közt legelõl áll a Maniu-kérdés gyökeres megoldása, amit a három nagytekinthetõ pártfõúr Maniu teljes félretolásával kívánt megvalósítani, hogy ezzel a pártot a trón felé posszibilissá tegyék, tehermentesítsék.

A tanácskozások meglehetõs diszkréció mellett folytak. Belfentesek azért nagy jelentõséget tulajdonítottak Maniu zalauai és Potarca craiovai beszédének, azt várva, hogy ezekben a beszédekben nyílt színvallásra, illetõleg kenyértörésre kerül a dolog. Maniu azonban zalauai beszédében a Nemzeti Parasztpárt mellett való kitartás szükségességét hangoztatta. Potarca craiovai beszéde is elhangzott. Ez ismét leszögezi a párt ismert programját hangsúlyozza nemzeti jellegét, aminek a kommunizmussal semmi köze sem lehet, kifejezésre juttatja a pártnak az uralkodó iránti teljes hûségét, de egy szóval sem foglal állást Maniu vagy annak taktikája ellen. Mindebbõl arra következtetnek, hogy Mihalache pártvezérnek ismét sikerült a párt egységét megõriznie.

Maniu beszéde Zaláun

(Zaláu.) A sárlajmegeyi nemzeti parasztpárti szervezet szombaton ülést tartott, mely alkalommal Maniu Gyula volt miniszterelnök is beszédet mondott. A beszédben elõször is arról szólt, hogy az ország helyzete azért nehéz, mert a román nép kebelében nincsen egység. Fájdalmas, hogy vannak románok, akik a diktatúrát kardoskodnak, akik a demokrácia és diktatura közti választást még kérdésbe is teszik. Pedig a demokráciáért halt meg kerékbetörés alatt Horia és Closca, azért ment számûzetésbe Nicu Inocenþiu, azért viselt arcultást Iancu Avram.

— A nemzeti demokrácia uralomra jutásáért szenvedtek a román nép mártirjai. — mondotta Maniu. — mert õk azt akarták, hogy a nép maga által és a maga javára kormányozzon. Csak a demokráciának köszönhetjük, hogy elérhettük azt, amit elértünk. A demokrácia jövetele elõtt a grófok és bárók uralkodtak, ami zsarnoki elnyomóink Erdélyben, s aztán a csokajok a régi királyságban. Ha Románia elmaradt állapotban van, ez mind a diktatúrák hibája, melyeknek önkénye alatt elvették jogainkat, templomainkat és iskoláinkat.

Azután Maniu arról adott fejtegetést, hogy a demokratizmus nem vehetõ azonosnak a bol-

sevizmussal. — Mi demokráciát akarunk, — mondotta, — de nem kommunizmust. A bolsevizmus az a politika, mely megmérgezi a lelkeket és pusztulásba vezet.

Azután az igazi nemzetiességrõl szólt Maniu. Az államnak minden ízében román nemzeti államnak kell lennie, s át kell hatódnia a román gondolatól. Ez azonban nem jelenti azt, hogy üldözzünk más népeket.

— Tudják-e, miért omlott össze a magyar állam? — kérdezte Maniu. — A román nép érdemessége miatt, mely õnmagát felerõsíteni tudta, s aztán a magyarok ostobasága miatt. Ők nem segítettek saját népüket, hanem a nagyurak kezébe adták az országot, a parasztot pedig jobbagynak tartották. Fõnntartották a grófok és bárók diktatúráját, s üldözték a többi kisebbségi népeket. Mikor aztán országuk szorultságba jutott, mi forradalmat csináltunk. Engem akkor Tisza gróf egy küldöttje által arra kért, hogy írjak alá egy nyilatkozatot, mire en azt mondtam a küldöttnek: „Mondja meg a gróf úrnak, hogy urak és rabok közt nincs barátság”.

(A beszédnek ez a része sok bírálatot kihal maga ellen. Történelmi elszinezések vannak benne, s a Tiszával való izentváltás is kevésse-

**Minden aspirin-tablettán
rajta van a Bayer-kereszt!
Tehát nem létezik aspirin
Bayer-kereszt nélkül!**

valószínű. Tiszával igenis hosszas tárgyalásokat folytattak Maniuék, s az volt végsõ szavuk, hogy a román-magyar kibékülés végett Budapestnek Bucurestivel kell megegyezést keresnie. Aztán a forradalomcsinálást is elõbbi idõre helyezi Maniu, mint amikor történt. Szerinte a forradalom kitörése után fordult hozzájuk Tisza; pedig még a forradalom lehetősége se villant meg senki gondolatában, mikor Tisza a nemzetiségek kibékítését akarta. A forradalom csak a Tisza halála után, vagy éppen e halál erõszakos elõidézésével kezdõdött.)

Egyébként Maniu még a külpolitikai viszonyokról szólt, s a Franciaországhoz, Angliához és kisantanthoz való ragaszkodás szükségérõl beszélt. Aztán a Vaida támadásáról szólva azt mondotta, hogy nem fog neki visszavágni, ellenben ha Vaidát rágalmazni akarnák, õ meg fogja védeni. Végezõül kijelentette, hogy egyetért Michalacheval.

— Tudják meg — mondotta — ellenségeink és a zavarosban halászók, hogy köztem és a párt közt a legtökéletesebb az egység.

órára való vajas, vagy sonkás kenyeret, csak úgy, mint Dácinak. Ha köhögtém, este teát főztek és bekötötték a tarkomat, és Dáci mamája éjfélkor is átjött a harmadik szobából és mézes-cukrot dugotta számba.

Volt rá eset, hogy a kapuban, vagy a konyhában összetalálkoztam egy-egy olyan diákiúval, akit eddig még nem láttam nálunk. Ha Dácit megkérdeztem ilyenkor, õ kissé homályosan felelt:

— Nem. Nem új kosztos. Csak ideiglenesen van itt. Jõzsinak az osztálytárs. Nincs lakása. Pár napig lesz itt.

Rejtély volt az a földszinti diáktanya! Láttam én ott jó néhány kopott és sovány diákot be- és kisurranni. Volt olyan, aki állítólag csak étkezni járt be, de tudom, hogy ott is aludt. Volt olyan, akit csak lakásra fogadtak, de jólakott minden délben, minden este. Nem tudom, lett-e belõlük valami s ha jómódba jutottak, gondolnak-e néha arra a földszintes diákanyára?...

De mindez csak bevezetés. Dáci története csak ezután jön.

Mi már okleveles tanítónk voltunk, miõr vége lett a háborúnak. En, a szegény Rézi, nem is kerülhettem máshová, csak falura. De saptam állást, kenyeret: az volt a fõ. Plaudi az õ elõkelõ rómaiás nevével hamarosan férjhez ment.

Dáci apja, beprotezsálta a lányát a városba, az állami iskolához. Egyébként erre rop-

pant nagy szükség is volt. A régi jó világ elmúlt. A bácsi beteges is lett. A földszintes házrészt ki kellett adni. Becsukódott a diáktanya.

Dáci szép nagy lány lett. A hangja akkor is olyan volt még, mint a lány. omlós kréta: írt a szívekbe. A diákok közül, akik náluk laktak valamikor, nagyon sokan visszajöttek ünneplõ ruhában és ki hebegeve, ki értelmesen elmondta, hogy Adékkát feleségül venné, ha...

De Adél mindenkinek így kezdte:

— ... Nézze, Pista ... (vagy Pali, vagy Géza ...) És így fejezte be:

— ... de azért jó barátok maradunk, úgy-e?

Isten tudja, miért nem akart férjhez menni...

Egyszer megkérdeztem tõle, hogy miért utasít el minden kérõt?

— Tudod, Rézi ... jó fiúk ezek mind ... Tûzbe is mennék értük, ha betegek lennének éjjel-nappal ápolnám õket ... De férjnek ... férjnek valahogy nincs nekik elég tekintélyük elõttem ... Ugyilátszik az én párom nem jött még a világra.

Két év mulva ismét ellátogattam szülvárosomba, a rokonaimhoz. Másnap délelõtt sétára indultam. Rejtentõ meleg volt. Agyagos, puha, somogyi talajhoz szokott lábam nem igen akart megbékülni az aszfalttal és beledagadt a cipõmbé. Alig vánszorogtam, de azért csak álltam a kirakatok elõtt és nézegettem a divat új

csodáit. Egyszerre Dáci toppant elém. Akkorát kiáltottunk mind a ketten a fõutca kellõs közepén, hogy megálltak a járókelõk.

— Rézike, most bejössz a cukiba, egy fagyaltrá, úgy-e?

Mentem. Hogyne mentem volna! Az ajtón már majdnem úgy estem be.

Beszélggettünk és kóstolgattuk a jeges édes-séget.

Egyszer csak meglibben az ajtót takaró függöny s öreg, fejkendõs, bõszoknyás néni bátorlankodik be. A karján üres kerékkosár. Bizonyosan most szabadult a portékájától.

A néni tanácstalanul tipegett ide-oda és éppen minket akart megszólítani:

— Ugy-e, kérõm ...

— Mit akar, néni? — kérdezte a cukrászlány szigorúan.

— Kezit, csókulum drága kisasszony, ha egy ital vizet ... Rémisztõen megsomjútam a piharcon ...

— Menjen a konyhába, ott kap ...

— Jaj, lelkõm, hát hun tanáлом én a konyhát?

— Az udvar felé kerüljön. Majd ott meglátja.

A néni szomorúan indult kifelé. A kisasszony pedig, — aki közben elõre jött, hogy kéznél legyen és gyorsabban tuszkolhassa ki az anyókát — megkönnyebbülten fordult a pull felé:

— Hála Isten, ezt is leráztam!

Igen ám, de a kisasszony nem számított

Az esős idő közbejötté miatt:

Kedd este 9 órai kezdettel tartják meg Peer Gynt szabadtéri előadását

A vasárnap estére behirdetett szabadtéri előadást, a közbejött esős idő miatt augusztus hó 25-én, kedd este 9 órai kezdettel tartják meg a római katolikus székesegyház előtt. Peer Gynt szabadtéri előadásának hatalmas sikerét bizonyította az a sokszereplős, amely a szombat esti előadást feszült izgalommal élvezte végig a székesegyház impozáns nézőterén. A szabadtéri előadás valóságos társadalmi eseménye a városnak és ez változtatta ki azt az érdeklődést, amely már ma megnyilvánult a kedd esti előadás iránt.

A szombat esti torlódásokon okulva, a rendezőség minden intézkedést megtett arra, hogy mindenkinek biztosítsa számozott helyét. Ezért már most arra kérjük a közönséget, hogy nemcsak a jegyét, de a székszáját is tartsa kézben a bejáratnál, hogy a kapunál álló jegyszedők minden nézőt a megváltott helyére vezessenek.

Az elővételi pénztár reggel 9 órától este 7 óráig, a színház jobboldalán áll, a közönség rendelkezésére. Este 7 órától pedig a székesegyháznál felállított pénztárnál lehet a jegyet megváltani.

A bontidai állami ménes távlovaglása Bihar megyében

A nagyszabású távlovaglás hat napig fog tartani

A Bontida-i állami ménesbirtok parancsnoksága azon célból, hogy meggyőződjék a leendő anyakancák téteményképességéről, az 1932 évjáratu 16 darab angol félvér és nonius fajta mövendékkancákkal egy menetgyakorlatot rendez. Ezen kancák 12 hámiban, 6 nyereg alatt, 6 napos menetben 473 km-t fognak megtenni, vagyis naponta 79 km-t. Augusztus hó 27-én a déli pihenő Borod községben lesz, az éjjelzés pedig Lugasul de Jos-on. Augusztus hó 28-án a déli pihenő Seleus községben, aznap délután félháromkor a vármegyei prefektúra előtt, éjjelzés pedig Diosig községben. Honnan augusztus 29-én reggel tovább menetelnek Săuceni—Valea lui Mihai felé.

Mint hogy a megyebeli ménállomány nagyrésze a Bontida-i ménesből származik, ajánljuk a lótenyésztő és lószerező közönségnek, hogy tekintse meg ezen kancacsoportot menetben, a déli és az éjjeli pihenőhelyeken, hogy meggyőződjék szeressen ezen állatok menetképességéről és szívósságáról. M. Popoviciu.

Utirány és utiterv:

Augusztus 27. Csütörtök: Huedin—Cornitel, Cornitel—Borod. (Déli pihenő Borodon, Borod—Topa de Criș, Topa de Criș—Gheghie—Auseu, Auseu—Grosi—Tinăud, Tinăud—Alesd, Alesd—Lugasul de Jos. (Éjjeli pihenő Lugasul de Jos-on.

Augusztus 28. Péntek: Lugasul de Jos—Urvind, Urvind—Uileacul de Criș, Uileacul de Criș—Tileagd, Tileagd—Săcădat haltă, Săcădat haltă—Osorheiu, Osorheiu—Seleus, (Déli pihenő Seleuson), Seleus—Oradea Prefectură, Oradea—Episcopia Bihor, Episcopia Bihor—Biharia, Biharia—Cudiu, Cudiu langă—Tămășeu Langă—

arra, hogy a nála fagyallatkozó hölgyek egyike a Dáci. Mert bizony a néni még az ajlót se érte el, ő már megszólalt:

— Sose menjen a konyhába, néni. Meg se találja... Nézze, itt egy pohár víz! És már nyújtja felé a fagyallatos tálcaján álló jégbe-hűtött vizet. Még a hamvas páralerakódás is rajta volt a pohár külső falán.

Nem nehéz elképzelni, hogy a szegény, szomjas teremtes hogyan áldotta a jó „nagyságamat” és a kifőstött kormű kisasszony milyen kelletlen ábrázatot vágott ehhez az újabb fordulathoz. Oda is állt az asszony közelébe, hogy idejében elkapja a poharat, nehogy az, nagyon illedelmes akarván lenni, visszaállítsa oda, ahonnan kapta: a hölgy elé a tálca. De a néni-ben még több illendőség volt: a megmaradt vizet, mielőtt a kisasszony megakadályozhatta volna, kilötytente a nyitott ajtón. De a járdát a vízszög nem érte el: útjában forgalmi akadályba ütközött.

A kisasszony vérfagyasztót sikoltott:

— Jézus, Máriám! Leöntött egy urat!

De erre már mi is fölkelünk a márványasztal mellől és kíváncsian kinéztünk. Egy meglepett, nagyon elegáns, világos ruhájú fiatalembert láttunk. Nem szólt semmit, csak körülpillantott, aztán sietve tovább ment, mintha rásem történt volna.

A kisasszony sopánkodott. A néni pedig

Tămășeu—Roșiori, Roșiori—Diosig. (Éjjeli pihenő Diosigon.)

Augusztus 29. Szombat: Diosig—Cadea, Cadea—Săuceni, Săuceni—Cherechiu, Cherechiu—Valea lui Mihai.

* Horváth Nusi képesített zenepedagógus külföldi utjáról hazatért és megnyitotta zeneiskoláját. Külön felhívom a szülők figyelmét, hogy a növendékek oktatásával nem csoportosan, hanem lelkiismeretesen külön foglalkozom, kizárólag a budapesti Zeneakadémia mintájára. Beiratkozások délelőtt 9—12-ig. Oradea, Regele Carol 13.

Színészet Szalontán. Jódy Károly elsőrendűen megszervezett társulatával augusztus hó 26-án kezd meg 1936—1937. színészesztét Szalontán a városi színházban, Meller Rózi világhírű „Vallomás” c. színművével. Jódy igazgatónak ismét sikerült olyan együttest szerződtetni, amellyel Salonta—Huedin—Dej—Aiud—Turda városokban a közönség legmagasabb igényét is kifizeti. Az előadásokat Reviczky Ferenc karmester és 6 tagú zenekar fogja kísélni. A társulat névsora: Balogh Julia koloratur primadonna, Jancsó János szubrette primadonna, Kőszegi Juci táncos szubrett, Gróza Ili naiva, Gróza Bözi szubrett, Juhász Joli, Beck Rózi, Kemény Juci, András Lili, Tassi Bözke, Derecskei Juci, Varga Irén, Szentés Ferenc énekes bonvivant, Juhász János táncos-bonvivant, Jódy Károly énekes bonvivant, Lukács Ede táncos-komikus, Végh József táncos-naturburs, Stoll Béla buffó komikus, Simon László hős és jellem, Balogh László síhader, Harry Lajos, Hegedűs Zsigmond, Szepessi Sándor, Kellán Sándor.

eltűnt, mint a kámfor. Dáci a szemem közé vetett:

— Tudod-e, Rézi, ki volt ez?

— Ismered?

— Ismerem. Doktor Tóth Vili. Az ügyészségen van. Jár hozzánk. Én ugyan nem sokat tartottam róla eddig.

— Pedig jóképű fiúnak látszik.

— Jóképű. De én azt hittem eddig, hogy üres, piperkőc majom.

Aztán visszafüztünk és megettük a maradék fagyallatunkat. De a beszélgetés vonatottá vált, mert Dáci minduntalan elgondolkozott.

— El kell ismerni, szépen viselkedett — szólalt meg Dáci váratlanul. — Más ember az ő helyében botránnyal rendezett volna... Igazán kedves volt, úgy-e, Rézi? ... Ugy elpirult, mint valami kislány.

— Elhiszed, Rézi, hogy ehhez önuralom kell? Ilyesmit némán eltűnni!

— Elhiszem. Valóban példája a férfias önuralomnak.

De méginkább hittem, amikor karácsonyra eljegyzési lapot hozott a posta és arra az volt ráírva:

Hámori Adél és dr Tóth Vilmos jegyesek.

Ugy látszik egy véletlen nyakonöntés néma eltűrése kellett hozzá, hogy a Dáci eljött tekintélyt szeressen valaki!

Miért hiányoztak a Csarnok régi vezetői a választmányi ülésről?

A Kereskedelmi Csarnok vasárnap tartotta az évi rendes közgyűlést előkészítő választmányi ülést, melyen Farkas István elnök távollétében Deutsch Jenő elnökölt. Az ülés határozatképességének megállapítása után kegyeletos szavakkal parentálta el Pásztor Ede főszervezőt, Erdős Zsigmond Főbusz gyárigazgatót, Báthory Ferenc tanárt és Székely József fakereskedőt, akiknek érdemeit jegyzőkönyvileg örökítik meg. Ezután felolvassa az elnöki jelentést, amely egyfelől a kereskedőtársadalom sérelmeit panaszolja el, majd pedig rövid összefoglalásban ismerteti a Csarnok érdekképviseleti akcióit. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitót a titkári beszámoló követte, melynek gondossá-gáért és pontosságáért egyhangú határozatba foglalt köszönet adózott. Az iskolaügyek, a költségelőirányzat és többrendbeli folyóügy le-tárgyalása után az elnök Deutsch Jenő ismételten hangsúlyozta az egységben rejlő erő jelentőségét s az ülést, — mely természetesen csak a közgyűlés előmunkálata volt — be-rekesztetnek nyilvánította.

Tagadhatatlanul feltűnést keltett, hogy szinte tüntetően hiányoztak a Csarnok régi vezetői.

Ez a szokatlan tény igen sok találgatásra adott okot. Voltak akik úgy vélekedtek, hogy „szakadás”-ról van szó, amit igazol egyfelől Farkas István elnök távolléte, másfelől a titkári jelentés szinte túlméretezett érvelése bizonyos ellenzéki jellegű megmozdulások létjoga ellen. Megtudtuk, hogy Farkas István elutazott s illetékes helyen biztosítottak arról is, hogy a Csarnok egysége ellen nem történtek, sőt a kereskedelmi érdekképviseletek szempontjából nem is történhetnek komoly fámádások.

Az Orsolya-zárda iskolában a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. A javító vizsgálatokra szintén 1-én kell jelentkezni. A tanítónő-képzőben szept. 10-én lesznek a javító-vizsgák.

A katonai előképző tanfolyam hirdetésménye. Az oradeai PP. alfelügyelősége közli a katonai előképzésben levő ifjakkal, hogy Oradeán szeptember tizenötödike után megkezdődnek a gyakorlatok. Az iskolai alközpontok (subcentrale scolare) legelső ülése szeptember 18-án, pénteken s a nem-iskolai alközpontok (subcentre nescolare) első ülése szeptember 20-án, vasárnap lesz.

Fizetik a hadirokkantak és özvegyek illetményét. A pénzügyminisztérium utasította az országot valamennyi nyugdíjpénztárárt, hogy IOV tagjainak, a hadiárva és özvegyek nyugdíjait az 1936 április évharmadára fizessék ki. Az oradeai pénzügyigazgatóság hétfőn kezdte meg a rokkantak, hadiárva és özvegyek illetményeinek kiutalását.

Az oradeai Építőiparosok Szövetsége értesíti tagjait, hogy az ipartörvény alapján augusztus 30-ig minden iparosnak be kell nyújtania a Munkakamarához a régi iparigazolványa becsere-lése iránti kérvényét. Mindazok, akik tiz munkánál kevesebbet foglalkoztatnak és 20 ló-erőnél kisebb energiájú géppel dolgoznak, köte-lesek a törvény megjelenésétől számított négy hónapon belül, tehát 1936. augusztus 30-ig új iparigazolványt váltani. Felkéretnek a szövetség tagjai, hogy a bejelentések szabályszerű elő-készítése céljából irodánkban szorgosken megje-lenni sziveskedjenek. Mi készséggel és díjazta-nul készítjük el a bejelentéseket. A bejelentés-hez csatolandók lesznek: bejelentő lap, állampolgársági okirat, ügyészségi erkölcsi bizonyít-vány, a régi iparigazolvány és 200 lei befizetés-ről szóló nyugta a munkásbiztosító pénztártól.

Temetések. Magyarnagyszombori öfv. Zsombory Károlyné szül. Urschitz Anna Gabriella 81 éves korában meghalt. Temetése ked-den 10 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Ném Anna meghalt. Temetése kedden délután lesz. Kuglis Ferike meghalt. Temetése kedden fél 5 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Con-cordia”).

Kiütéses tifusz egy salajmegyei faluban. Tasnad, Saját tud. Aratási szabadságra érkezőt haza Bucovinából néhány katona Roman Cașoi községbe. Az egyik most kiütéses tifuszban megbetegedett. A megyei főorvos a beteget a tasnadi járványkórházba vitette s a járvány továbbterjedésére a községben megütés a szű-séges intézkedéseket

Horthy Miklós magyarországi kormányzó találkozója Hitler német kancellárral és Miklas osztrák köztársasági elnökkel

A világsajtó messzimenő találgatásokkal tárgyalja a találkozást

Bécsből jelentik: Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, szombaton meglátogatta a Berchtesgadenben nyaraló Hitler német bi-dalmi vezért és kancellárt. A látogatás — mint a *Neues Wiener Zeitung* jelenti, — 20 percig tartott és Horthy Miklós ezután visszautazott Salzburgba és megnézte a „Nürnbergi mesterdalnok” előadását, amelyet *Toscanini* vezényelt.

A kormányzó vasárnap Salzburgból továbbutazott Hinter-Riss hegyi falucskába, a zergevadászatok színhelyére. Hinter-Rissben *Reindl* főerdőmester fogadta a kormányzót. Beavatott helyen közölték, hogy a vadászat ideje alatt az osztrák kormány egyetlen tagja sem lesz jelen a vadászterületen. A kormányzót néhány magasrangú erdőgazdálkodási fő-tisztviselő kíséri.

Horthy Miklós kormányzó a vadászat befejezése után Hinter-Rissből Velden-be utazik, ahol meglátogatja Miklas szövetség elnököt.

Veldenből a kormányzó közvetlenül Budapestre utazik vissza. Bécsi illetékes helyen kijelentették, hogy a kormányzó ausztriai látogatásának politikai része elintéződött azzal a kihallgatással, mely a bécsi követségen volt, amikor *Schuschnigg* kancellár kihallgatáson volt a kormányzónál.

Az osztrák sajtó nemzetközi udvariassági tényként méltatja a látogatást.

Bécsből jelentik: Horthy Miklós kormányzó és Hitler kancellár találkozásának híre szombaton a délutáni órákban terjedt el az osztrák fővárosban, a budapesti lapok jelentése alapján. A hír politikai körökben élénk feltűnést keltett és érdeklődéssel várták a találkozásról szóló hivatalos jelentést, amely este tíz óra után érkezett meg Berchtesgadenből.

A hivatalos közlemény rámutat arra, hogy a két államfő találkozója magánjellegű volt. Ezt a magyarázatot elfogadva, az osztrák politikai körökben nem fűznek politikai kommentárokat az eseményhez, hanem azt úgy tekintik, mint nemzetközi udvariassági tény. Rámutatnak azonban arra, hogy miként Horthy kormányzó ausztriai utazásában Magyarország és Ausztria barátság és szomszédai jóviszonya hangsúlyozódik, a berchtesgadeni látogatás a Magyarország és Németország között fennálló szívélyes viszonyt juttatja kifejezésre.

A német sajtó írja, hogy a találkozás magánjellegű volt, de mégis nagy a jelentősége.

Berlinből jelentik: A német sajtó vezetőhelyen közli a hivatalos jelentést Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának Hitler Adolf vezér és kancellárnál tett berchtesgadeni látogatásáról. Német részről is hangoztatják, hogy a látogatásnak tisztára magánjellege volt. A két államfő találkozásának azonban, tekintettel a jelenlegi európai eseményekre, mégis nagy jelentőséget kell tulajdonítani.

Az államfői találkozó, amely alkalommal a két államfő először állott személyesen szemben egymással, a német-magyar baráti kapcsolatokat, amelyeket Gömbös miniszterelnök többszöri berlini látogatása oly szívélyessé tett, még jobban kímélíti.

Megemlítik a lapok, hogy Horthy Miklós kormányzó, aki szenvedélyes vadász, már régóta szeretett volna Ausztriában résztvenni zergevadászaton, de ezt eddig a külpolitikai helyzet nem engedte meg. Most, hogy Németország és Ausztria között elsimultak az ellentétek, lehetővé vált Horthy Miklós kormányzónak, hogy látogatást tegyen a Magyarországgal baráti viszonyban lévő szomszédos államban.

A *Völkischer Beobachter* többek között a következőket mondja:

— Horthy Miklós kormányzó magas hiva-

latát elejétől kezdve a legteljesebb lojalitás szellemében töltötte el. Ezt a lojalitást tanúsítja különösképpen a Német Birodalom iránt is.

A „Le Temps” szerint Boris bolgár király is jelen volt a tárgyalásokon.

Párizsból jelentik: A francia sajtó vasárnapi szenzációja: Horthy Miklós kormányzó ausztriai útja és találkozója Hitler kancellárral, amiről az összes lapok kivétel és pártállásra való tekintet nélkül az első oldalon számolnak be. Egyöntetű az a véleményük, hogy

a magyar államfő utazása nem magánjellegű, hanem nagyjelentőségű diplomáciai esemény és hogy célja nem a közismerten szilárd osztrák-magyar barátság megerősítése, hanem ezen túlterjed.

amit szerintük a berchtesgadeni látogatás látszik igazolni. A „Temps” vezércikkben foglalkozik ezzel az eseménnyel s megállapítja, hogy a magyar kormányzó útját a Berlin és Róma által vezetett középeurópai diplomáciai fejlődés új jelentős állomásának kell tekinteni.

A Le Temps feltételezi, hogy a hivatalos kommunikációkban megjelöltek kivül esetleg más személyek is elkísérték a magyar államfőt. Részt vett szerinte a tárgyalásokban Von Papen és Boris bolgár király is.

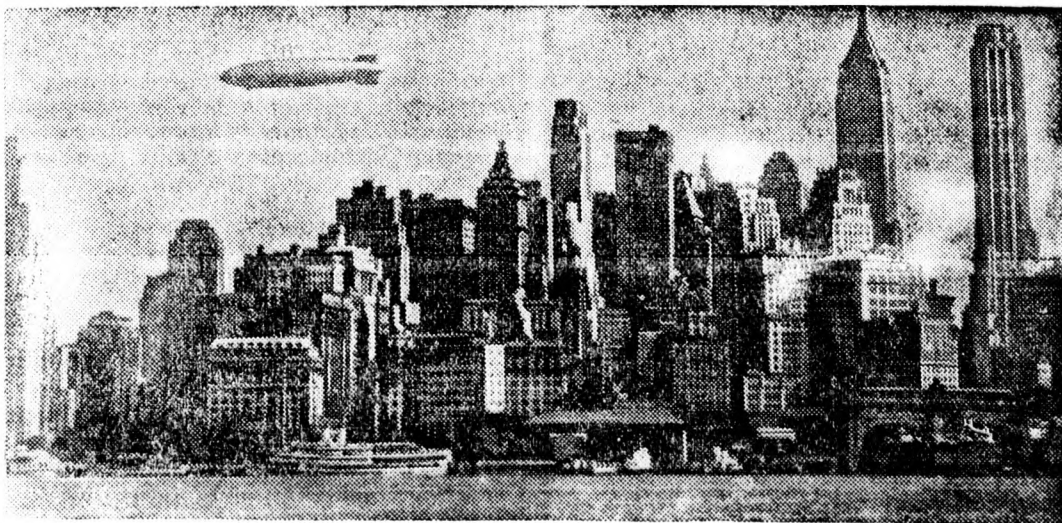
Nagyjelentőségű diplomáciai eseménynek állítja be a kormányzó utazását a *La République*, a kormányon levő radikális párt szélső jobbszárnyának lapja is. Horthy kormányzó — írja a lap — tizenhat év óta nem hagyta el országát. Kizárt dolog, hogy a Habsburg-kérdés képezte volna a kormányzó és *Schuschnigg* kancellár beszélgetésének tárgyát. Inkább azt kell feltételeznünk, hogy

az olasz-német közeledés által adott lehetőségekről volt szó, miután Magyarország a két nagyhatalomhoz egyformán szoros szálak fűzik.

A *Paris Midi* szerint a tárgyalásokba okvetlenül bekapcsolódik *Mussolini* is. A szélső jobboldali *Le Jour* első oldala számol be a kormányzó utazásáról és megemlíti, hogy hírei szerint a jelenleg Bécsben tartózkodó Bethlen István gróf is bekapcsolódott a tárgyalásokba. A királypárti *Action Française* szerint a kormányzó útja új korszakot nyit az osztrák-magyar-olasz-német viszonylatban és a magyar kormányzó Hitlerrel főleg a szovjetkérdésről beszélgetett.

A középpárti *Quotidienne Bulgária* bekapcsolódásával egy öthatalmi szövetség kialakulását várja.

Mindezek természetesen nem egyebek képzeletdús találgatásoknál, amelyeknek semmi alapjuk nincs. Igazolással szolgál erre a *Matin* cikke, mely figyelmezteti a francia közönséget, hogy elhamarkodott következtetéseket ne fűzőn a magyar államfő utazásához.

A „Hindenburg” léghajó ragyogó napsütésben Newyork felett.

Öt hónapon keresztül havonta átlag 2 kilót fogyott

és boldog, hogy újra visszanyerte alakját

Nem tetszene Önnek is, hogy 5 hónap alatt 9 és fél kilót fogyjon és energikusabb, életvidámabb, egészségesebb legyen? Mérje meg magát még ma és jegyezze fel súlyát. Azután vásároljon egy üveg Kruschen, szedjen egy hónapon keresztül minden reggel, egy kanálnyi Kruschen sőt egy pohár meleg vízben és egy hónap múlva mérje meg magát újra. Meglepetéssel fogja látni, mennyit fogyott. Olvassa el egy hölgy levelét, aki így tett:

„Különös örömet okoz, hogy irhatok Önöknek néhány sort, a Kruschen sőről. En is próbát tettem e sókkal és mondhatom, hogy való-sággal csodát tettek. Öt hónappal ezelőtt 69 és fél kilót nyomtam. Most 60 kilót nyomok — öt nap előtt mértem meg magam. Az egészségi állapotom sokkal jobb. Örvendek, hogy nem szakítottam meg a kurát, különben nem szabadultam volna meg a hájrétegtől, amely teljesen deformált.” — V. R.

Kruschen megtámadja a zsírképződést és előidézi a meg nem emésztett anyagok tökéletes eliminálását, valamint a haszontalan anyagok feleslegének az eltávolítását a szervezetből. Ha ezeket a haszontalan anyagokat nem távolítjuk el rendszeresen, maga szervezetünk alakítja át azokat hájjá.

A Kruschen só az ország minden gyógyszer-tárában és drogeriájában kapható. Nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

Nagy ipari kiállítás és áru-mintavásár Debrecenben

66 százalékos vízumkedvezmény és 50 százalékos vasúti kedvezmény

Debrecenből jelentik: A kereskedelmi és iparkamara augusztus 29 és szeptember 8-ika között rendezi a Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásárt, a Nagyerdőn, gyönyörű környezetben, ami mint látnivaló is felejthetetlen élményt nyújt s ezenkívül elsőrendű beszerzési forrás. Páratlan érdekességű lesz a kiállítás területén a légvédelmi kiállítás, a gyümölcs-és baromfikiállítás. A vásár a magyar gyár-ipar, kisipar és kereskedelem gyönyörű bemutatója lesz. Ezenkívül ebben az időben Debrecenben a legkülönfélébb sport és kulturális események lesznek.

6-án, vasárnap délután fél 3 órakor Debrecen város idegenforgalmi hivatala a Hortobágyon a pásztorelet minden érdekességét bemutató Hortobágyi napot rendez, melyre Debrecenből 57 százalékos kedvezményt nyújtó kulturvonattal lehet utazni.

A Tiszántúli Ipari Vásár igazolványai alapján augusztus 27-től szeptember 8-ig vízum nélkül lehet Debrecenbe utazni s a magyar vízumot utólagosan Debrecenben adják meg, 66 százalékos vízumdíjkedvezménnyel. A vásárigazolvány alapján a magyar vonalakon 50 százalékos kedvezménnyel lehet utazni, ezenkívül Debrecenből Magyarország bármely részébe két utazást lehet lebonyolítani 33 százalékos kedvezménnyel. Az osztrák vonalakon és a cseh vonalakon 33 százalékos kedvezmény van. Az igazolvány ára 4 schilling, 18 cK, 100 lei. Az igazolvány kapható a Menetjegyirodákban, Debrecen város egyetemével, Déri Muzéumával, nagyhirű strandfürdőjével, Stadionjával és középítményeinek egész sorával nagyon sok értékes látnivalót tár a látogatók szeme elé.

BUCURESTI LEVÉL

Vagyunk néhányan bucuresti magyarok, akik a Székelyföldön pihentünk, barangoltunk a nyáron. Kis eldugott fürdőben, valahol az ugynevezett Búdós-vidéken vagy fent a Gyilkos-tóban tükröző hegyek között, vagy pedig valamelyik csendes faluban, amelynek határát az Olt vagy a Mures mossa. Mi, akik Bucuresti levegőben élünk s akik itt a magyar faji ellenállóképesség csökkenésének, a tömeges elnemzetlenedésnek annyi szomorú jelenségét tapasztaljuk nap-nap mellett, az üdülés nagyobb sóvárgásával, a vigasztaló tüetek buzóbb keresésével, türelmetlenebb elvárásával utazunk a székelylakta területekre, mint ardeali nemzet-testvéreink, akik Románia magyar nyelvterületein egészségesebb, erőteljesebb magyar életnek részesei. Lehet, hogy felfokozottabb igényeink okozzák, de kétségtelen, hogy mindnyájan érzékeny csalódásokkal, szomorú megállapításokkal térünk vissza...

— Pusztulunk, veszünk — panaszkodott nekem ezzel az időszervé vált, klasszikus idézetrel egy székelyvidéki plébános. A népben annyira megrendült a fajtájához, hitéhez való ragaszkodás érzése, hogy sok helyen 'gazán könnyű munkájuk van azoknak, akik propagandát csinálnak nálunk akár felekezetet, akár politikai közületeink gyöngítésére... Arról már álmodni sem lehet, hogy az egyházi élet fenntartására annyira szükséges anyagi hozzájárulások rendszeresen befolyjanak... Az ember ma már szólni se mer. Olyan is akad, aki őt lei miatt képes volna elhagyni a hitét.

Ilyen körülmények között tényleg óriási majdnem megoldhatatlan feladat papnak, kántor-tanítónak vagy egyéb tanult elemeknek azt az apostoli munkát végezni, amely nélkül a magyar falvak magyar kultúrájának megőrzése ma a felekezeti iskolák nagyrészének rombadőléte után

Es — felekezetkülönbség nélkül meg lehet állapítani — ez az apostoli munka bizony igen sok helyen hanyatlóban is van, vagy már teljesen szünetel. Anyagi gondokkal küzdenek egyházi életünk vezetői a falvakban, amely gondok a kinlódó, kapkodó, sokszor betű szerinti nélkülözö nagyvárosi ember szemével nézve nem is olyan elviselhetetlenek. S a tényleges vagy képzelt nyomorúság annyit elkeseredettséget, csüggedést és más lelki visszahatást eredményez, amennyinek századrésze is elegendő lenne az apostoli lélek szárnyalásának béklyóbaverése s a nemzetmentő munka kétségbeesett erőfeszítéseinek elrnyesztésére.

Ismert szakemberek

népszerű, mindenki által érthető értékes orvosi művei!

Müller dr: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása	105
Soós dr: A diétás konyha technikája	230
Gáspár dr: Fajismeret	140
Földes dr: Fiatal anya	100
Káldor dr: Hogyan kerüljük el a korai öregedést?	105
Bucsay dr: Nyerskoszt	100
Mezei dr: Mit tegyék, mit ne tegyék, ha szép akrok lenni?	85
Várady: Népszerű egészségügyi előadások	85
Engländer: A reumás bajok házi kezelése	85
Engländer: A visszeres láb	52
Engländer: Ludtalp, bokasüllyedés és egyéb fájdalemak	65
Ch. Baudouin: Önfegyelmzés művésze	105
Dr Donáth: Alkoholizmus — Alkohol-kérdés	35
Kellner: Mit kell a sportolónak a saját testéről tudnia	100
Lukács: Hogyan éljen a gyomor- és bélbajos ember	105
Porcán János: Élelmiszertáblázat. Pontos számítások az élelmiszerek és élvezeti cikkek kalóriamennyiségéről és tápértékéről	45

Kapható: **Kiadóhivatalunkban.**

Beszéltem egy kántorral, aki panaszkodott, hogy az egyházi főhatóság nem akar magasabb fizetést adni neki, jelenlegi koldus-jövedelméből pedig nem tud megélni.

—Hát ez baj, baj — felelttem — de az egyházi főhatóság bizonyára azért nem fizet, mert nem telik neki. Hanem nézze csak kántor úr, csináljon jövedelmet magának. Alakítson énekkart, rendezzen műkedvelő előadásokat, vallásos estélyeket, majálisokat, hiszen az ilyesmit rendkívül szereti a falusi nép és szívesen áldoz rájuk. A begyűlt tiszta jövedelem egy része valószínűleg elegendő lesz az ön havi járandóságának kiegészítésére.

Az egyébként ügyes, életrevaló fiatalember erre kifakadt:

— Nem lehet dolgozni ebben a nyomorúságban.

Hát ez circulus vitiosus. Nem dolgozunk, mert nyomorban vagyunk. Viszont nyomorban vagyunk, mert nem csinálunk semmit...

Ez mindenesetre elég szomorú jelenség. De nem általános. Hiszen tudok falvakat éppen az ilyen tekintetben valóban sok nehézséggel küzdő Trei Scuane megyében, amelyekben igenis rendeznek jól jövedelmező vallásos estélyeket... Tehát a semmitől vissza nem rettenő akarat és munkakészség mégis meghozza az eredményt.

A csüggedt munkátlanság azonban jöveteletlenül károkat, felmérhetetlen veszteségeket okoz. Szívós akaratra, vissza nem utasítható, az erőszakoskodásig és tolkodásig menő igyekezetre, elsorvaszthatatlan buzgóságra és munkás kitartásra van szükség!

Készül Párizsban a jövőévi nagy világkiállítás

Több ezer munkás dolgozik a kiállításra szánt területen Párizs felszépítésén Alólról kivilágítják a Szajna vizét is

Párizsból jelentik: A jó ég tudja, mi történnik még Franciaországban, Európában s egyebütt a világon — a jövő év tavaszáig. Annyi azonban bizonyos, hogy Párizsban a hoinap fenyegető eshetőségeivel mit sem törődve, teljes gözzel, az éjjelt is nappallá téve dolgoznak azon, hogy a beigért 1937-iki párizsi világkiállítás a lehető legpontosabban megnyíljen. Azon a napon, amelyre hirdették. Egy órával sem később.

Óriási hiteleket zavartak meg. A legjobb építézeteket, köztük magyarokat is szép számban alkalmazták az impozáns kiállítási város terveinek kidolgozására. Több ezer munkás turja földet, keveri a betont. Míg a műszaki szakértők dinamittal, csákánnyal robbantják a régi épületeket, hogy több hely jusson az újaknak.

A kiállítás hatalmas telepe bombázott gyárvárosra emlékeztet. A hajdani Trocadéroból, amelyet a legutóbbi párizsi világkiállításra építettek s a mely a világ legnagyobb színháza volt, már csak egyetlen szárny meredezik. Az is csak ideiglenes kegyelmet kapott. Addig, amíg a belsejében elhelyezett Etnográfiai Múzeum terjedelmes és kincsekkel teli anyagát el nem szállítják más hajlékba.

A Trocadéro háta mögött lejtős parkban fél kilométer hosszúságban remek szökőkutak és vízcsökök működtek. Nimfák és márványkérbok adták egymásnak kézzől-kézre a lehulló vízoszlopokat. Most ezek helyén felszaggatva ágaskodnak a hajdani csövezetékek és az alagut, amely a víztömeget a Szajna felé csatornáztá. A gőzdaruk, géplapátok, kotrószerkezetek zakatolva dolgoznak. Egyik teherautó a másik nyomába gördülve szállítja el a kiemelt földet. Olyannyira, hogy ma már az elhordott százötvenezer köbméternyi rög és téglá helyén huszonnyolc méter mélységű, széles-szájú mesterséges kráter tátong.

Huszonöt ezer méter magas betontorony

Arrébb, a Tokió-rakparton már áll a világkiállítás egyik leghatalmasabb épületének, a Művészetek Múzeumának betonváza. Jellemzésére csak annyit mondunk, hogy ezeröt százdarab, egyenkint tizenöt méter hosszú betoncölöpöt döngöltek be eddig a földbe. Tehát ha mind egymás tetejére raknák, huszonöt kilométer magasságu betontorony lenne belőlük. Az

hoz, amely román közművelődési egyesületek pénzén elérhetetlen felsőbbbség benyomását keltve terjeszti küldéseivel a rábizott faluban a román kultúrát.

Egyik Olt-melletti faluban ácsorogtam az utcán, amikor egyszerre hatalmas porfelhő kerekedett az országuton és óriási felvirágzott és zaszlókkal feldíszített teherautó robotott be fergeteges gyorsasággal a faluba. Vidám és csinos cserkész flukkal, leányokkal volt roskadási megrakva az autó; nagy hurrázással, vivatozással töltötték meg a csendes és álmos utcát s pár pillanat múlva könyvekkel és csomagokkal hónuk alatt ugráltak le az áltami iskola előtt.

— Kik ezek? — kérdeztem.

— Focsaniból jön ez az auto — kaptam a felvilágosítást. Gyakran ellátogat hozzánk; tanárokat, tanítókat, iskolás ifjakat hoz, akik előadásokat tartanak, ünnepélyeket rendeznek nemzeti táncokkal, énekszámokkal, szavallatokkal s ingyen könyveket, sőt játékokat és cukorkákat osztogatnak ki a gyermekek és a serdültebbek között egyaránt.

A vidámság és szépség körítésével, cukorkákkal édesítve importálják a székelyek lakta földre az ókirályságbeli városokból a román kultúrát.

A kultur-rakományos teherautó által érintett utvonalon bizonyára sok olyan román falu akad, melyekben több az analfabéta, mint egyik másik székely községben s amelyek elsősorban tarthatnának igényt a román kultúregyesületek világosító munkájára, felkaroló áldozataira — s ezeken a falvakon mégis főként és gondtalanul végigrobbog a kulturöntudat és kulturlekiismeret gépkocsija — hogy felkevert porfelhők homályába borítva a román falvakat idegen, távoli célok felé irányítsa fényoszoróját.

i. b.

eddig beépített betonlapok viszont, amelyek a padlózatot alkotják az épület földszintjén és emeletén, ötvenezer négyzetkilométernyi területet borítanak be, ha egymás mellé tennék valamennyit.

A párizsi lengyel követség épületét is lerombolták már, hogy helyén a kiállítócsarnok festészeti pavilonja épüljön fel. Ezenkívül több hidat, elsősorban a Pont d'Iéna-t kiszélesítették, hogy a kiállítási telep a Szajna két partján könnyebben s kényelmesebben megközelíthető legyen a forgalmi eszközök számára. Magát a rakpartot is elzárták e részen és teljesen beborították az építkezés anyagraktárával.

Amikor valamennyi új csarnok állani fog már, ezt a részt kertté varázsolják és olyan világitó-hatásokkal látják el, hogy maga a Szajna vize is ragyogó nappali világításban fog pompázni. Epedig percenkint változó fényben. Tehát a folyó felszíné alá szerelt neóncsövek segítségével a szivárvány minden színében csillogva nyújt majd pompás látványt azoknak a vendégeknek, akik a partról, az Eiffel-torony magasságából vagy repülőgépekről szemlélik majd a feledhetetlen tüzijátékot. Rendszeres repülőgépszolgálatot is szerveznek tudniillik azok részére, akik a magasságból óhajtnák emlékeztükbe vésni a szajnaparti csudavárost.

Itt emlitem meg, hogy az új óriástornyot, amelyről eleinte sokat beszéltek a amely stratégiai célokat is szolgált volna — anyagi okokból törölték a tervezetből. Ehelyett az új világkiállítást úgy építik, hogy annak telepe magában foglalja Párizs legmagasabb konstrukcióját az Eiffel-tornyot.

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ara 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldos: Egész évre 500, fél évre 400

negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 13 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 25 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Ciuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

XI. Pius pápa Pompeibe utazik. Rómából jelentik: A *Tribuna* jelentése szerint XI. Pius pápa szeptember 15-én látogatást tesz a pompeii bucsufürdőhelyen. A lap úgy tudja, hogy a pápa látogatása már régebben tervbe volt véve. A Szentatya, aki jelenleg Castelgandolfóban tartózkodik, gépkocsin utazik Pompeibe és úgy tér vissza a pápai székhelyre.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 egynyelvad, London 15.43 fél, Newyork 306.75, Brüsszel 51.80, Milánó 24.14 fél, Amszterdam 208.32 fél, Berlin 123.40, Bécs — schilling 57.10, Prága 12.68, Varsó 57.70, Belgrád 700.

Eljegyzés. Raab Jolánka (Praid) és Paulusz Elemér (Brasov) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Meghalt Benedek Elek leánya. Baconul-Micáról jelentik: Néhány évvel ezelőtt meghalt Benedek Eleknek a családját súlyos csapás érte. A magyar meseirodalom nagy mestere — amint emlékeztet — feleségével egyszerre temették közös sírjukba. Népess családjuk, gyermekeik, unokáik, dédunokájuk azóta is együtt töltik a székely falusi kuriában a nyári hónapokat. Ezen a nyáron ismét szomorú volt a nyaralásuk, reménytelen súlyos betegnek feküdt a Benedek Elek legfiatalabb gyermeke, ifjuasszony leánya, akit most a nyár végén csak a halál tudott megváltani szenvedéseitől. Lőrincz Gyula braszovi vasuti mérnök felesége, Benedek Róza már hónapok óta betegeskedett. A tavasz végén testvérei felvittek Budapestre orvosi kezelést végett, ahol súlyos műtétet állott ki, amely — ugrátszik — csak hónapokkal tudta megnyújtani életét, de felgyógyuláshoz nem segítette. A nyár elején őt is hazahozták szükebb családjához, gyermekeihez. A nagy szenvedések megtörték a fiatalasszonyt, akinek szomorú végsorsa széles körökben kellett fájdalommal és mély részvétet. Pénteken a székely és bacsoni sírkertben temették el, nagynevű édesapjának a sírja mellé. Két kis árva maradt hátra. Férjén és nővérein kívül Benedek Marcel író és dr Benedek Elek főorvos, a testvérüket gyászolják.

A „Queen Mary“ világrekordja. Newyorkból jelentik: A „Queen Mary“, mely most érkezett meg Newyorkba, 4 nap 7 óra és 12 perc alatt tette meg a London és Newyork közötti utat. Ezzel 4 óra és 30 perccel megdöntötte az óceánon való átkelés rekordját.

A patkányok elüldözik egy atlanti-óceáni sziget lakóit. A világ legelűdögtebb szigete, Tristan da Cunha valószínűleg lakatalanná válik. A sziget a délatlantli óceánon fekszik Dél-Afrika és Dél-Amerika között, a 36. szélességi fokon s lakói teljesen elzárva élnek a külvilágtól. Félévenként csak egyszer vet horgonyt a sziget közelében egy postagőzös, hogy fenntartsa az összeköttetést Tristan da Cunha lakóival. Az utolsó postagőzös most tért vissza Londonba s azt a hírt hozta, hogy a sziget 167 lakosa el akar költözni, mert a megélhetés lehetetlenné vált. A szigetet annyira ellepték a patkányok, hogy minden növényzetet felfalnak s nem lehet vetni és aratni többé.

VIII. Edvárd humora — műtét közben. Londonból jelentik: Sir Morton Smart, a király nemrég az udvartartás házi sebészének nevezett ki, ismételtlen kezelte VIII. Edvárdot abban az időben, amikor mint walesi herceg, lovasbalesetet szenvedett. Egy alkalommal a király súlyos kulcsosonttörést szenvedett és Sir Morton a király füléből is eltávolított több csontszilánkot. Műtét után az ifju trónörökös nevére jegyezte meg:

— Furcsa, hogy a kulcsosontom a dobhártyámban keresi a kulcslyukat.

Egy volt clujli magyar tanítónő halála Oradeán. Az oradeai Szent József szanatoriumban vasárnapra virradó éjszakán meghalt magyar-nagyzsombori özv. Zsombory Károlyné szül. Urschitz Anna Gabriella életének 81-ik évében. Nyugdíjas clujli tanítónő volt, 46 évig tanított s ebből a clujli tantestületnek 30 évig volt tagja. Generációk kerültek ki a kezei alól, akik most halálának hírére bizonyára hálás szívvel gondolnak erre a végtelen kedves, moderu, finomlelkű, derűs kedélyű uriaszonyra. Vidámság, mély vallásosság és megértés, magas intelligencia jellemezte. Csupa mozgékony volt utolsó napjait. Mikor már halálát érezte, megrendelte s kifizette a temetését, aztán, hogy ne essék terhére a halála nő társainak, akikkel nyugdíjaztatása óta lakott együtt a Bihormegyei és oradeai római katolikus Nőegylet „Lujza Otthonában“ besétált a Szent Vince apácák pár lépésre eső gyönyörű kórházába, a Szent József szanatoriumba és egy harmadosztályu kórteremben várta türelmesen a halálát. Még délután meghagyta, hogy másnap mit főzzenek neki, de éjjel szívének gyengülését érezve, behívta az inspekciós apácát s halkán, hogy a többi betegeket ne zavarájk, együtt imádkoztak s az ima végén rövid könyörgéssel az Ur Jézus és Szűz Mária segítségét kérte s a másik percben már visszaadta lelkét Teremtőjének. Mielőtt kórházba ment volna, megírta végrendeletét és gyászjelentését is, amelyet a Bihormegyei Róm. Kat. Nőegylet elnöksége kinyomtatott és szétküldött. Ebben a gyászjelentésben írja, hogy anyai ágon a Kászón-Jakabfalvi László család ivadéka. A Szent Ferenc-rend III. rendjének 34 éven át buzgó híve volt s a rendi ruhában is temették el. Saját kérelmére helyezték — annakidején Oradeára, ahol édesanyja meghalt, mert mellette kívánt pihenni. Mint említettük nyugdíjaztatása óta a „Lujza Otthonban“ lakott s onnan írta felvidámító leveleit nagyszámu távolban élő rokonságához. A Haller-kápolnából temetik ma, 25-én, kedden délelőtt 10 órakor. Az enaszói szentmiseáldozatot 27-én reggel 9 órakor mutatják be az olasági plébánia templomban.

A sakkolimpiász jelenlegi állása.

Münchenből jelentik: A sakkolimpia vasárnapi eredménye után a nemzetek állása a következő: 1. Lengyelország 56 és fél pont, 2. Németország 54 és fél, 3. Jugoszlávia 51 és fél, 4. Magyarország 50 és fél, 5. Lettország 50 és fél, 6. Csehszlovákia 49 és fél, 7. Ausztria 46, 8. Svédország 44 és fél, 9. Dánia 42, 10. Esztorizság 38, 11. Románia 32 ponttal.

Levágta a kaszást a játszadózó fiúcskát. Targu-Mureş. Saját tud. Jara de Mureş község határában Györfi Mihály 7 éves fiúcska társával a kaszálon játszott. A gyermekek játék közben egyre közelebb jutottak Árkosi Pál kaszáshoz, aki fűvet kaszált. Egyik pillanatban a kis Györfi Mihály a kasza elé esett s a kasza halálra sebezte. A vizsgálat a gondatlanság megállapítása végett megindult.

Mussolini és a vasuti pályaoír. Mussolini miniszterelnök legutóbbi vidéki látogatása során több kedves epizód történt. A rögtönzött táncoknak és kórusoknak se szeri, se száma nem volt. Az egyik vasuti átjárónál éppen leeresztették a sorompót, amikor a Duce megállt a várakozó gépkocsik között. A pályaoír felesége legkisebb gyermekével a karján odament a Duce gépkocsijához és a kis gyermek kezét római üdvözlésre emelve integetett a miniszterelnöknek. A Ducet az egyszerű asszony figyelmessége annyira meghatóta, hogy a vonat eltűnése után azonnal hívatta a pályaoírt s részletesen kikérdezte családi körülményei s pénzügyi helyzete felől. A vasuti alkalmazott elmondotta, hogy hat gyermek anyja s bizony nehéz sorban él családjával. Mussolini miniszterelnök haladéktalanul intézkedett, hogy nagyobb segélyben részesüljön, egyben megígérte, hogy figyelemmel kíséri sorsát és igyekezní fog jobb beosztást biztosítani neki.

Dráma a tengeren. Helsinkiből jelentik: Az Atlantic nevű angol gőzös a Balti-tengeren öszszesültközt a „Primos“ nevű finn vontatóhajóval, amely azonnal elsüllyedt, 8 ember meghalt.

Üngyilkos iparos. Reghin. Saját tud. Bálint Sándor iparos, mert mulatozásai miatt felesége elhagyta, pénteken éjjel forgópisztollyal fölbeltette magát és azonnal meghalt. Az iparos egyletnek és a magyar dalárdának buzgó tagja volt.

Hárommillió líra ajándék. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök több iparvállalat és hitelintézet elnökét fogadta, akik a birodalom megalapításának emlékére 2.150.000 lírat ajánlottak fel a Ducenak.

Ottó királyfi Koppenhágában. Ottó királyfi húgának, Adelheid főhercegnőnek társaságában Koppenhágába érkezett. Ottó királyfi koppenhágai látogatása rövid tartalom lesz. További útitervét még nem közölték.

*** Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** A miniszteri jóváhagyással működő Szent József fiúnevelő intézet felvesz még az elemi, Gojdu-liceum román és magyar tagozatára és kereskedelmi iskolába járó rendez bentlakók növendékeket. A gondos felügyelet és lelkiismeretes naponkénti többszöri csoportos és egyéni tanítás biztosítják a lelki fejlődést és szép tanulmányi eredményt, a tágas udvaron felállított modern tornaszerek, állandó orvosi ellenőrzés, jó és bőséges táplálkozás pedig a testi fejlődést. Érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást a Szent József fiúnevelő intézet igazgatósága Oradea, Str. Brătianu No. 7.

Kertészeti nagygyűlés és kiállítás Clujon. Augusztus 29-én és 30-án Clujon tartják meg a nemzeti kertészeti nagygyűlést a prefektura nagytermében és virágkiállítást a botanikus kertben. A kétnapos nagygyűlés műsorán a kertészet és gyümölcsstermelés legégetőbb kérdései szerepelnek. Több előadó lesz. Ezek között a román gyümölcs versenyképességéről Korponai Kornél, a különböző növények és virágok behozataláról pedig Ullmann Ferenc tart előadást. A nagygyűlés keretében 30-an ünnepélyesen felszentelik az ardeali tagozat zászlaját, melyet Szatmáry Albert adományozott. Utána bankett lesz. A nagygyűlés résztvevői hétfőn, augusztus 31-én, közös kirándulást rendez Turdára, Razboienire és Aiudra. Ezzel bezárul a nagygyűlés.

Halálozás. Satu-Mare. Saját tud. Lőrincz Erzsébet, a zárdai leánygimnázium 23 éves tanárnője, pénteken este tíz órakor hosszas betegség után elhunyt. A kitűnő tanárnő, akiért rajongtak tanítványai, mélyeséges részvétet váltott ki a városban. Minden katolikus megmozdulásból kivette a maga részét s kitűnően forgatta a tollat is. Nemrégien beteg lett s a clujli klinikára szállították, de nem lehetett megmenteni. Hazahozták s itt fejezte be fiatal, tartalmas, munkás életét. Halálán öreg szülein kívül dr Lőrincz Lajos, a zárdai leánygimnázium igazgatója, Lőrincz János hittanár, Antília nővér, Luciola nővér, Augusztina nővér, özv. Klise Ferencné, Korniss Gusztávné és Lőrincz József testvérei gyászolják. Temetése vasárnap folyt le mélyeséges, nagy részvét mellett.

Bucuresti. Saját tud. A bucaresti magyar társadalmat nagy veszteség érte. Meghalt Bolonyi Aladár braszovi származású mérnök, egy bucaresti gépgyár nagy megbecsülésben állott vezető tisztviselője, aki a bucaresti magyar megmozdulásoknak tevékeny és áldozatkész munkása volt. Küzdelmes életpályát fejezett be 33 éves korában. Szombaton temették nagy részvét mellett.

Elhamvasztják az állati hullákat Tg.-Muresen. Saját tud. Rájött a rendőrség, hogy a gyepmester az elföldelni rendelt állatok húsát eladja a cigányoknak, vagy a zsirt kiolvasztja és eladja más városokba. Az időközbi bizottság a vágóhídi igazgató javaslatára elhatározta, hogy állathamvasztót állít fel, ahol az elhullott s a járványos fertőző betegség miatt elpusztított állatokat elégetik.

„Nem lesz béke a világon, amíg a kommunizmust ki nem irtották.“ Newyorkból jelentik: Több közéleti férfi és politikus, aki most érkezett vissza Európából, nyilatkozott a sajtóban az európai helyzetről. Roper kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy háboru veszedelem árnyékolja be Európa politikáját és ez lehetetlenné teszi a békés együttműködésre való törekvést. Davis volt londoni nagykövet szerint *Európa puszkaporos hordóhoz hasonló*, amely a legkisebb szikrára felrobban. Gerard volt berlini nagykövet *a kommunistákat okolja Spanyolország mostani szörnyű helyzetéért. A kommunizmus, amely már Franciaországban is elhatárolódott, újabb háboruba sodorja Európát. Addig nem lesz béke a világon, míg a bolsevizmust ki nem irtották.*

PEER GYNT szabadtéri előadása

kedd este 9 órakor a székese gyház előtt.

Jegyelővételi pénztár a színház jobboldalán!

* Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar szivdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan megeléjenti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.

A olujl római katolikus főgimnáziumba a beiratások augusztus 25-én kezdődnek és szeptember 1-én végződnek. Szeptember 1. után csak azon tanulók iratnak be, akik javító, vagy felvételi vizsgát tesznek. A javítóvizsgálatok a helybeli tanulók részére szeptember 2-án és 3-án lesznek; a vidéki tanulók részére szeptember 5-én. Az I. osztályos felvételi vizsga szept. 4-én reggel 8 órakor kezdődik. A tanulók az előírt okmányokat hozzák magukkal. Az V. oszt. felvételi vizsga szeptember 12-én lesz.

Eduárd király elutazott Korfuból. Korfuból jelentik: Az angol király yachtja két angol torpedóromboló kíséretében elhagyta Korfut.

A reghini magyarság táncmulatsága. A reghini magyar ifjuság augusztus 29-én rendezi a Magyar Kaszinó és Iparoskör helyiségében a szokásos nyári táncestélyt.

Tizennégy embert és sok állatot megmárt egy veszett kutya. Pécsváradról jelentik: Marton József püspökszenterzsébeti gazdálkodó kutyája megveszett és megmárt a gazda családjának három tagját, továbbá a gazda két tehenét és üszőjét. Azután az utcára rohant és az éppen itatni hajtott tehenek közül is többet megmárt. Az utcán rohantában még hat gyermeket és három felnőttet is megharapott, úgyhogy a falu népe valóságos hajtóvadászatot tartott ártalmatlanná tételére. Hosszas kutatás után ráakadtak a veszett kutyára és agyonverték, de még eközben is megmárt két embert. A megharapottakat a pesti Pasteur intézetbe szállították.

Igazán szép, igazán olcsó
ajándék

Jézus neked élek!

című legkedveltebb gyermekimakönyv
Ara olcsóbb lett, csak 52 lel. :- Igen
szép és csinos, egészvásonkötés,
arany nyomással. Minden 10 példány
után egy ingyen példány!

Kapható

Beszerezhető, kiadóhivatattásban.

Slezák kamaraénekes szerencsés autóbalesete. Innsbruckból jelentik: Slezák Leó kamaraénekes és felesége gépkocsin Innsbruckból Telfs felé haladt. A gépkocsi vezetője meg akart előzni egy másik autót, de túlságosan az út széleire vezette a kocsit. Slezák Leó gépkocsija feldőntött három utjelzőkövet és a kanvarodóban belezuhant az út melletti árokba. Slezák Leónak, feleségének és a gépkocsi vezetőjének nem történt baja, de a gépkocsi erősen megrongálódott.

A hatodik érzék. Newyorkból jelentik: Az amerikai fizikai társaság most tartotta Wasingtonban ülését, amelyen tudományosan bebizonyították, hogy az ember teljesen sötét szobában is megérzi, ha rajta kívül még valaki tartózkodik ott, akkor is, ha sem látni, sem hallani nem lehet a betolakodót. Dr. J. D. Hardy és dr. T. W. Opper, a newyorki patológiai intézet két professzora, beszámolt arról, hogy évek hosszú során át végzett kutatások eredményeképpen kétséget kizáróan sikerült megállapítani, hogy az ember hőre sokszorta érzékenyebb, mint a legfinomabb és legpontosabb tudományos hőmérő. A hő már egyötezedrek foknyi hőkülönbséget is megérez, ez a magyarázata a titokzatos „hatodik érzék”-nek, amely lehetővé teszi az ember számára, hogy még koromsötét szobában is megérezze az idegenek jelenlétét.

Négy márványkép helyett öt. Rómából jelentik: A Via del Impero, a Marentius-bazilika falán négy hatalmas márványtérkép látható, amely hatalmát ábrázolja az urbs romana megalapítása, a köztársaság, Augustus császár és Traianus császár korában. Az illetékes hatóságok most elhatározták, hogy a keletafrikai győzelem és a birodalomalapítás emlékére ötödik táblát is beillesztenek a falba; ez a térkép a jelenlegi olasz birodalom nagyságát ábrázolja s a táblán a birodalom megalapításáról szóló törvény 1. szakasza olvashatók le.

Levágta a körfűrész a csángómunkás négy ujját. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Görbe György ghimesi munkás az egyik fűrészüzem körfűrészénél dolgozott. Munkaközben, eddig meg nem állapított körülmények között, a körfűrész levágta egyik kezének négy ujját. A vizsgálat megindult annak megállapítása végett, kit terhel a balesetért a fűrész.

Egy gazda tragédiája. Targu-Mures. Saját tud. Harkó György acotari kisbirtokosnak leégett a háza, istállója és egész idei gabonája. A tűzkár és az izalmak annyira megrendítették a derék gazdát, hogy összeesett és elméje is elborult. Elmegyógyintézetbe szállították.

MEGJELENT

Alexandra Rachmanova

legújabb megkapóan
bájos könyve:

IRGALOM

Fordította:

Benedek Marcellné

Dante kiadás.

Ára 100 lel és portó.

Kapható könyvosztályunknál

A dühöngő artista megölte a cirksuz idomított farkaskutyáját s megsebesítette az oroszlánt. Nyiregyházaról jelentik: Vasárnap délelőtt a Tiszalökön szereplő Berényi János-féle cirksuzból vadállati üvöltés, kétségbeesett kutyaugatás és különös, idegborzongató sikoltás hallatszott. A tiszalököiek rémülten rohantak a cirksuz sátra felé, ahonnan éppen akkor futott ki véres késsel a kezében egy férfi. Többen utána vetették magukat, de az rájuk kiáltott: Akí hozzám ér, azt leszurom! Ezután akadálytalanul elmenekülhetett. Néhány perccel később egész testében reszketve megjelent a tiszalököi csendőrsőn Berényi János cirksuzgazdát és elmondta mi történt. Egyik artistámmal, Kardos Gyulával elszámolási eltéréseink támadtak. Kardos azt mondta, hogy ha azonnal meg nem adom neki a követelt összeget, valami rettenetes eseménnyel fenyegetek. Három percig várt és amikor én még mindig nem fizettem neki, kirohant és hosszú, éles törvél megölte idomított farkaskutyáját, a cirksuz egyik fő attrakcióját és legkedvesebb idomított majmomat. A kutya elhaló ugatására és a szegény kis majom borzasztó sikoltásaira Kardos után rohantam. Az akkor éppen az oroszlántekretet nyitotta ki és hátulról heledőftött az oroszlánba. Amikor engem meglátott, nyitvahagyta a ketrec ajtaját és kirohant Nekem előbb ha kellett zárnom a ketrecet, csak azután futhattam utána. Akkorra már eltűnt. A csendőrsők a falu kocsmájában csakhamar elfogták Kardos Gyulát. Ekkor kiderült, hogy életveszélyes fenyegetés és zsarolás miatt már két év óta körözik letartóztatják.

Belföldi sporteredmények

Nemzetközi mérkőzés:

Bucuresti: Venus—Admira 3:2 (3:2). Nagy meglepetés az osztrák bajnok veresége. Góllövő: Sepi (2). Valcov, illetve Bician (2, az egyiket 11-esből).

Sibiu: ZsAK (Szabadka)—HTV 2:2 (2:0).

Kerületi bajnokságért.

Arad: ATE—Soimii 3:0 (0:0). Astra—AAO 1:0 (1:0). Transylvania—Tricolor 2:1 (1:1). Juventus—USA 3:1 (2:0).

Brad: Mica—Egyetértés 5:1 (4:0).

Barátságos mérkőzések:

Bucuresti: Makabea—Telefon Club 3:1.

Timisoara: ILSA—TAC 3:2 (1:1). TMTE—Electrica 2:1 (2:1). CFR—Galvani 4:3 (2:2). Patria—Rapid 3:0 (2:0). Egyetértés—Venus 2:1 (1:0). Dacia—III. kerület 3:0 (1:0).

Targu-Mures: Mures—MSE 3:2 (2:0).

Petrosani: Jul—Crisana 5:0 (3:0). Oriás meglepetés:

Resita: RMTE—Minerul 2:1 (0:1). UDR—Banatul 5:0 (2:0).

Oradea: Törekvés—Kolping 4:1 (3:0). Nagy lendülettel fektült bele a Törekvés, a Kolping csak szünet után jött bele. Góllövők: Ganzner (2) és Fábán, illetve Baba.

Cluj: Kispest—KAC 7:0 (2:0). Másfélezer nyi közönség előtt játszott a Kispest szombaton első mérkőzését a piros-fehérek ellen. A Kispest minden nagyobb megerőltetés nélkül 7:0 (2:0) arányban győzött. A gólok jórésze védelmi hibából származott, ilyen különbség nem volt a csapatok között. Varga (3), Nemes (3) és Ujvári a Kispest góllövői. Muresan jól vezette a mérkőzést. A Kispest vasárnapi mérkőzését a Románia ellen a nagy esőzés miatt hétfőre halasztották.

Bucuresti: Admira—Juventus 9:1 (3:0). A bécsi Admira első fővárosi mérkőzésén nagy-szerűen játszott. Góllait Bican (4), Stoiber (2), Vogel (2) és Hahnemann lölték.

Hülföldi sporteredmények

Aarhus: Magyar amatőr válogatott—Jütlandi alszövetségi válogatott 3:0 (1:0). Góllövők: Jakab (2) és Szendrői.

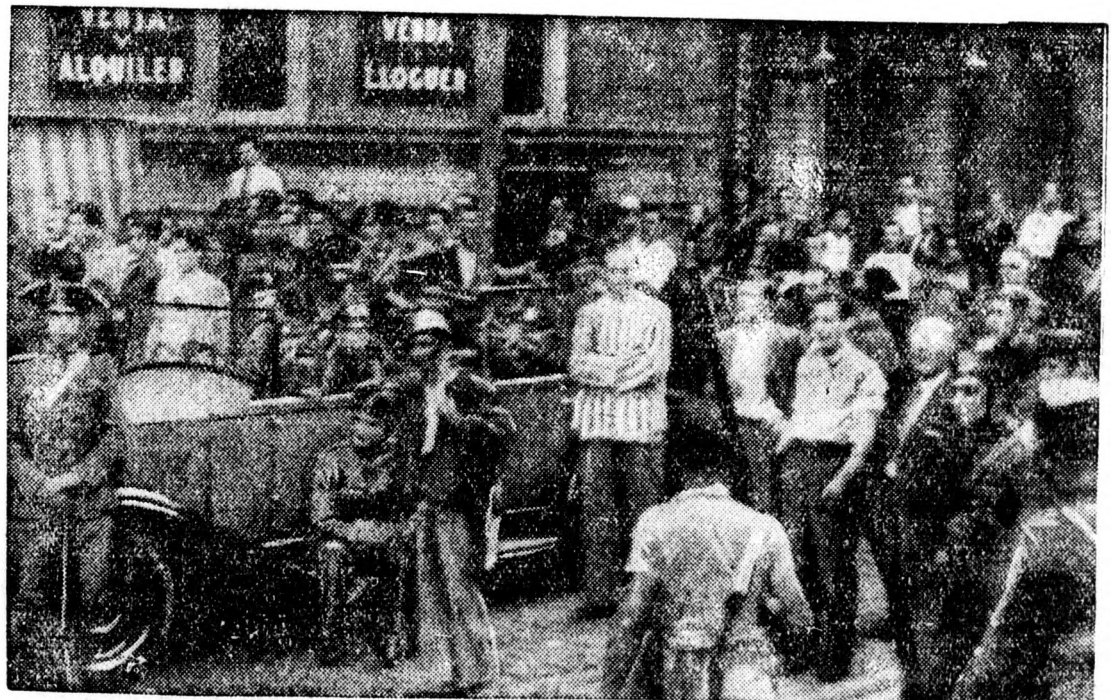
Ausztria:

Barátságos mérkőzések: Rapid—WSC 6:2. Post—Helfort 1:0. Red tSar—Fav. AC 4:2. H. koah—Schwechat 3:2. Libertas—DK 4:2.

Csehszlovákia

A Slavia veresége a csehszlovákiai bajnoki nyitány meglepetése. Bajnoki eredmények: Bratislava—Kladno 2:1 (0:0). Sparta—Rusj 6:0 (3:0). Braine három, Facinek két, Zajlicsek egy góllőtt. Prostejov—Slavia 2:1 (1:1). Hencsei és Csulik lötte a győztes csapat góljait, Kasper a Slaviát. Nachod—Moravska Slavia 4:1 (1:1). Zsidenice—SK Pilsen 2:0 (2:0). Viktoria Pilsen Viktoria Zsiskov 1:1 (1:0).

Szigeti nyerte meg Horthy kormányzó serlegét. Budapestről jelentik: A gödöllői tenniszversenyen Szigeti Ottó legyőzte Bánót és ezzel a kormányzó aranyserleg vándorjának védelmére másodszor is megszerezte.

Vörös segélycsapatok sorakoznak fel Madridban,
hogy szembeszálljanak Mo'la tábornoknak a főváros felé közeledő csapataival.

SPORT

Félelmetesebb a hírük...

Magyar úszógyőzelmek a japánok fölött

Csik ismét megelőzte Yusát. Gyönyörű küzdelem volt a 4x200-as stafétában. A 15 éves szegedi Engel a 100 m-es mellúszásban megelőzte az olimpiai győztes Hamurot

Budapestről jelentik: A kétnapos japán-magyar úszóverseny a hazai versenyzők fényes diadalával végződött.

Az eredmények közül kimagaslik Csik győzelme Yusa és Sugiura ellen. Az olimpiabajnok magyar úszó újabb győzelme a világ-hírű japánok ellen, beigazolta, hogy Berlinben nem a pillanatnyilag jobb kondíció és idegzet döntötte el Csik javára a versenyt, hanem nagyobb versenyezni tudása és felkészültsége. A japán verseny másik nagy eseménye Gróf 1500 m-es rekordja, amely Negami legyőzésével született meg.

100 méter háton Gombosnak nem sikerült ugyan győznie Yoshida ellen, de igen jó magyar rekordot állított fel a kitudó japán úszó mögött. Gyönyörű küzdelem volt a 4x200-as gyorsstafétában; Magyarország csapata megjavította az Európa-rekordot, de még új rekorddal sem tudta megverni a japánokat. Meglepetés erejével hatott a 15 éves Engel győzelme, aki pillangóúszva úszta a távot. Kétszáz méter nem bírta volna végigpillangózni, de 1-2 év múlva...

Részeredmények a következők:

Első nap:

100 m. gyors: 1. Csik magyar 57.8 mp. 2. Yusa japán 58.2 mp. 3. Sugiura japán 59.2 mp. 4. Abady-Nemes magyar 59.7 mp. Csik ideje kéttizeddel rosszabb berlini eredményénél, de ha szükség lett volna, jobbat is tudott volna úszni. Végig vezetve győzött, Yusa a végén jött csak fel.

Csik győzelmét óriási örömmel fogadta a közönség. Berlini első számú japánok elleni győzelme utáni ünnepléssel vetekedett mostani, második számú japán verése utáni ünneplés. Hóman Bálint magyar közoktatásügyi minisz-

ter volt az első, aki Csiket üdvözölte. A lelkes sportbarát miniszter húzta ki a világbajnokot győzelme után a vízből s össze-vissza ölelte örmében.

1500 m. gyors: 1. Gróf magyar 20 p. 12.4 mp. Magyar rekord. 2. Negami japán 20 p. 58.4 mp.

100 m. hát: 1. Yoshida japán 1 p. 11.2 mp. 2. Gombos magyar 1 p. 11.4 mp. Magyar rekord. 3. Bitskey magyar 1 p. 14 mp.

200 m. mell: 1. Hamuro japán 2 p. 47.2 mp. 2. Fábrián magyar 2 p. 54.8 mp. 3. Lengváry magyar.

400 m. gyors: 1. Makino japán 4 p. 52.6 mp. 2. Lengyel-magyar 4 p. 58.4 mp.

A világbajnok magyar vízpoló-csapat a Japán válogatottja ellen 11:0 (6:0) arányban főlényesen győzött.

Második nap:

4x200-as gyorsstaféta: 1. Japán (Yusa, Shimma, Makino, Sugiura) 9:06.6, 2. Magyarország (Gróf, Lengyel, Abay-Nemes dr, Csik) 9:10.8 magyar és európai rekord.

A két staféta részidő: Japán: Yusa 2:16, Shimma, 2:21.4, Makino 2:15.2, Sugiura 2:14. Magyarország: Gróf 2:15.8, Lengyel 2:19.2, Abay-Nemes dr 2:19.8, Csik 2:16.

100 m. gyorsúszás: 1. Yusa 58.8, 2. Sugiura 59.8, 3. Abay-Nemes dr 1:00, 4. Körössy 1:01.6

100 m-es mellúszás: 1. Engel 1:14.6, 2. Hamuro 1:15, 3. Lengváry 1:19.8.

800 m-es gyorsúszás: 1. Makino 10:19.4, 2. Gróf Üdön 10:35.4, 3. Nagami II. 10:36.8, 4. Lengyel Árpád.

A magyar-japán vízpoló-mérkőzésen 12:0 (5:0)-ra győzött a magyar csapat. A gólokat Tarics (6), Német (5) és Halasy dobták.

Ez is jól kezdődött...

A Phöbus rávert az Ujpestre

Gyengén mutatkoztak be az amatőr „ujoncok”. Négy gólos győzelme ellenére is meglátszott a Ferencvároson Sárosi, Lázár és Kemény hiánya

Budapestről jelentik: Még alig multak el az olimpia nagymérvű küzdelmei és máris megindult a futballbajnokság.

Az NB első fordulójának méltatását kezdjük a vendégekkel, az NB három ujonccal. Legjobban a Nemzeti bemutatkozása sikerült. A Nemzeti játéka azt mutatta, hogy egyike lehet jó középsapatoknak. Bizonyosra vehető, hogy ebben a csapatban még több van, mint amennyit mutatott első mérkőzésén. Ez különösen a csatársorára áll, amely sokkal jobban is játszott már a profiligában. A két amatőr csapat közül a pesti, az Elektromos mutatott többet. A játékeréje nem lebecsülendő ennek a csapatnak, azonban a túl nagy akarás szabálytalanságokra ragadja a játékosokat. Reméljük, hogy a lehiágadás mielőbb bekövetkezik. A Haladás mutatott legkevésbé. Ezzel a játékkal nem sok vízet zavarhat az NB-ben.

A „big three” mérkőzésén bekövetkezett az I. forduló nagy meglepetése: kikapott az Ujpest. Kikapott attól a Phöbustól, amely ország-lánkörmeit már a KK alatt kimutatta s már akkor várható volt, hogy ez a nagyszerű lendületű, friss szellemű csapat meglepetést csinál majd a bajnokságban. A másik két nagycsapatok góllal győzött, de egyik sem könnyen. A Hungáriának sikerült még aránylag könnyebben az 5:1, a Ferencváros nem egészen meggyőző stílusban győzött. Majd erősebb ellenfél ellen derül ki, hogy a csapat, hogy birkózik meg a nagy vereséssel.

A Bocskai 5:1-es győzelme a vártnál kisebb gólarányt jelent az amatőrökkel felvonuló óbu-

daiak ellen. A Budafok nagy győzelme pedig azt mutatja, hogy a Budai „11” Megyeriktől megszabadult csapata eddig még nem nyerte vissza eredeti „testsúlyát”.

Különös, hogy négy 5:1-es eredmény adódott ezen az egy napon. Ez alkalommal az 5:1 felváltotta az eddig legsablonosabbnak tartott 3:1-et...

Részletes eredmények a következők:

Nemzeti—Haladás 5:1 (3:0). A Nemzeti jó formában van. Góllövők: Kisalagi (2), Horváth (2) és Molnár, illetve Gazdag.

Hungária—Elektromos 5:1 (1:1). Jó játékkal, de fegyelmezetlen viselkedéssel mutatkozott be az Elektromos. A bíró több játékosot kiállított. A Hungáriából csak Titkos tűnt ki. Góllövők: Müller (2), Titkos (2) és Sztancsik illetve Tritz.

Ferencváros Er. So. 5:1 (1:0). Csak szünet után, szélfől támogatva tudta a Fradi a győzelmet kiharcolni. Góllövők: Toldi (2), Karácsonyi és Tanczos (2), illetve Vajda.

Phöbus—Ujpest 1:0 (1:0). Gólratörőbb csatárjátékával a Phöbus megérdemelten nyerte az ujpesti rangadót. Venczét és Turayt kiállította a játékvezető. A győztes gólt Békly szerezte.

Budafok—Budai „11” 7:2 (3:0). A budafoki belső harmas félelmetes góllövő formában van. Góllövők: Kovács I., Szebehelyi, Palotás és Mészáros (11-esből) illetve Röck és Vértés.

Bocskai—III. ker. FC 5:1 (1:1). Csak szünetig bírta a kerület, azután letört. Góllövők: Takács (2) és Barcz (3) illetve Rozsán.

Megkezdődtek a Nemzeti Bajnokság küzdelmei

AMTE—Kinizsi 2:1 (1:1)

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjának küzdelmei vasárnap megkezdődtek, de csak egy mérkőzés volt, mégpedig az AMTE—Kinizsi Aradon. A jövő héten már teljes lesz az „üzem.”

Aradról jelentik: Nagyszámu közönség volt kíváncsi az első bajnoki találkozóra. A munkáscsapat csak nagy küzdelem után tudta a győzelmet kiharcolni a napokban fuzionált és így lényegesen megerősödött Kinizsi—Ilsa ellen. Szünetig váltakozó játék után Batrin és Klimek révén egy-egy gólt szereztek, szünet után Batrinnak sikerül a győztes gólt elérnie.

Úszó-világhírességek Európaszerte

Katoviceból jelentik: Zsufolt nézősorok előtt mutatkoztak be az amerikai úszók a lengyel közönségnek szombaton Katoviceben. A 400 m. gyorsúszásban Medica (USA) 4:54.6 mp alatt győzött Flamagan előtt. A negyedik helyre beérkezett katovicei Karliczek 5:15.8 idővel lengyel rekordot úszott. 200 m. mell: 1. Higgins (USA) 2:51.4, 100 m. hát: 1. Van der Weghe (USA) 1:07.2 mp. 100 m. gyorsúszás: 1. Fick (USA) 59.5.

Oberhausenből jelentik: Az itteni uszóstadionban nemzetközi uszómérkőzés volt a japán úszók egy részének részvételével: 100 m. gyorsúszás: 1. Tagucsi japán 58.2 mp. 2. Fischer német 62.7 mp. 800 m. gyorsúszás: 1. Uto japán 10:34.5 mp. 2. Ishihara.

Görögország atlétái legyőzték Jugoszláviát

Zágrábból jelentik: A jugoszláv atlétikai szövetség 15 éves jubileuma alkalmából válogatott mérkőzést vívott Zágrábban Görögországgal. A verseny első napján 4000 főnyi közönség volt jelen.

100 m.: 1. Frangudis (G) 10.9, 2. Sakellariu (G) 11, 3. Braun (J) 11.5. — 400 m.: 1. Mantikas (G) 50.6, 2. Pletersk (J) 52, 3. Misailidis (G) 52.9. — 1500 m.: 1. Georgakopoulos (G) 4:07, 2. Gorsek (J) 4:08.6, 3. Csurda (J) 4:10.6. — 10.000 m.: 1. Kyriakidis (G) 33:23.6, 2. Serzalis (G) 33:58, 3. Csavics (J) 34:29.8. — 110 m. gát: 1. Mantikas (G) 15.1, 2. Skiadas (G) 15.5, 3. Ehrlich (J) 16.1. Magasugrás: 1. Mohr (J) és Pantazis (G) 180, 3. Martini (J) 175. Távolugrás: 1. Lambrakis (G) 702, 2. Efteridis (G) 680, 3. Buratovics (J) 674.

Súlydobás: 1. Kovacsevics (J) 14.80, 2. Stefanik (G) 13.90, 3. Vucevics (J) 13.82. Gerelyvetés: 1. Metaxas (G) 60.55, 2. Markusics (J) 57.53, 3. Milos (G) 56.80. 4x100 m.: 1. Jugoszlávia 45.1. A győztes görög stafétát tulváltás miatt diszkvalifikálták.

Az első díjakat letarolták az amerikai atléták Párizsban

Párizsból jelentik: A francia fővárosban hármas nemzetek közötti mérkőzés volt az USA, Franciaország és Japán között. A 15 versenyszám közül 13-at az USA nyert meg, egy-egy győzelem jutott Franciaországnak és Japánnak, mégis a pontversenyben az USA 131.5 pontjával szemben Japán 82.5, Franciaország 82 pontot szerzett.

100 m.: 1. Glickman USA 10.6, 2. Wykoff USA, 3. Suzuki japán.

200 m.: 1. Robinson USA 20.8, 2. Taniguchi japán 21.8, 3. Boisset francia 21.8.

400 m.: 1. Fitch USA 47.6, 2. Luvall USA 48, 3. Henry francia 49.1.

800 m.: 1. Woodruff USA 1:50.2, 2. Hornbostel USA 1:53.4, 3. Peti francia 1:54.2.

1500 m.: 1. Cunningham USA 3:56.4, 2. Nakamura japán 3:57.8, japán rekord, 3. Messner francia 3:58.6.

5000 m.: 1. Lecuron francia 14:42.4, 2. Murakoso japán 14:52.4, 3. Rochard francia 15:13.2.

110 m. gát: 1. Towns USA 14.2, 2. Pollard USA 14.2, 3. Murakami japán 15.

400 m. gát: 1. Patterson USA 53, 2. Schofield USA 53.2, 3. Gaillard francia 54.2.

3000 m. akadály: 1. Manning USA 9:21.4, 2. Rérolle francia 9:25, 3. Dawson USA 9:40.2.

Magasugrás: 1. Johnson USA 200, 2. Thurber USA 195, 3. Asakuma japán 195.

Távolugrás: 1. Brooks USA 761, 2. Paul francia 748, 3. Clark USA 731.

Rudugrás: 1. Nishida japán 430, 2. Oe japán 420, 3. Ramadier francia 400.

Súlydobás: 1. Francis USA 15.50, 2. Torrance USA 15.49, 3. Noel francia 15.14.

Gerelyvetés: 1. Metcalf USA 65.99, 2. Bartlett USA 60.53, 3. Ueno japán 60.41.

Olimpiai staféta: 1. USA 3:24.4, 2. Franciaország 3:30.4.

KÖZGAZDASÁG

Az oradeai munkakamara elnöke nyilatkozik a munkakamara helyzetéről és célkitűzéseiről

Az új kézműipari törvény életbeléptetése egészen új helyzet elé állította a kis- és kézműves ipart. Sajnos, a nagy reform eddig legkevésbé sem járult hozzá a jövedelmezőség megszilárdításához. Igen sok tekintetben pedig komoly zavarokat idézett fel. — nem is szólva arról, hogy egyes iparrendészeti vonatkozásokban — például az iparigazolványok kiadása, a tanonc-szegődtetés, a segéd- és mestervizsgák területén — átláthatatlanná tette a helyzetet.

A képesítéshez kötött iparok mestertársadalma mindezek fölött azonban az ipartestületek megszüntetését, a munkakamarákba való bekenyszerítést és az ipartestületi vagyontársak elvonását tartja a legsérelmesebbnek.

A helyzet megvilágítása végett Muth Gyulától, az oradeai Munkakamara kinevezett elnökétől kértünk részletes tájékoztatást. Muth Gyula két évtizeden át volt tényezője a város kis- és kézműipari életének, s mint az ipariskola igazgatója, ma is igen értékes tevékenységet fejt ki. Szíves készséggel nyilatkozik minden kérdésünkre. A következőket mondja:

Az uttörés munkája

nehéz és mindig háládatlan. Nagyon megérttem, hogy a kézműves iparosság idegenkedéssel viseltetik a Munkakamara iránt. Egészen természetesnek látszik az aggodalom abban a tekintetben, miképp a munkaadók érdekképviseleti kisebbségbe kerülhetnek a munkavállalókkal szemben. A kamarának — törvény szerint — három szakosztálya van: a munkaadóké, a munkásoké és a magántisztviselőké. Könnyen feltételezhető, hogy elvi jelentőségű vitás kérdésekben a magántisztviselők a munkásokkal fognak szavazni. *Elvégre is tagadhatatlan, hogy a magántisztviselők is munkavállalók. Ilyen körülmények között kétharmad többség fog állani a munkaadók egyharmados arányával szemben.*

— A helyzet ilyen beállítása azonban téves — folytatta a kamara elnöke. *Minden szekciónak teljes önkormányzatot biztosít a törvény. A választások is ugynevezett „kurialtis” alapon történnek. Minden kategória csak a maga szakosztályában jelölhet és választhat.*

— A szakosztályok nemcsak saját érdekképviseleti ügyeiket intézik önállóan, hanem gazdasági — tehát költségvetési — vonatkozásokban is önálló egységeket alkotnak.

Különösképpen és hangsúlyozottan áll ez a tétel az iparos szakosztályra, amelynek külön önkormányzati jogát a szakkamara törvényen kívül az új ipartörvény is a legkifejezettebben biztosítja, amikor kimondja, hogy az ipartestületi átvett vagyonok csak az iparosság céljaira fordíthatók s ezenfelül az iparos munkaadók a Kamara egyéb anyagi támogatásában is aránylagosan részesülendők.

— A veszély tehát távolról sem olyan nagy, mint ahogyan sokan feltűntetni szeretik. Ismétlem azonban, hogy az iparosság tartózkodását megérttem s magam is sokszor gondolok arra:

az uttörés munkája milyen háláttalan, kényes és nehéz.

Csüggedésre nincsen ok.

A Munkakamara érdekképviseleti tevékenységének irányelveire és várható eredményeire tereledt most a szó. Az elnök szabatosan fejezi ki elvi álláspontját:

— Lelki diszpozícióim és célkitűzéseim szerint meggyőződéses demokrata vagyok. Amde

a demokratikus fejlődés vonalvezetésében is észszerű lefélézéseket, tárgyilagos helyzetmeglátásokat, megegyezéssel kibontakozásokat, — mindenekfölött pedig önfegyelmézést kívánok.

— A munkakamara elgondolása tökéletes, mert a gazdasági harmonia eszméje támaszja alá.

Egyéni vélekedésem viszont az, hogy kissé „koránértem” a mi számunkra ez a gyűlölet. Nincs meg Közép-Európában az a „közös nevező”, amely munkások és munkaadók együttes érdekképviseletének lehetőségét a szükségesség mérvéig biztosítaná.

— Aggodalomra azonban nincsen ok. Az intézmény sajátmagát fogja kifejleszteni. Biztosra veszem, hogy a csorbák kiküszöbölődnek, amint rendes mederbe terelődik az ügymenet. *Ma még költségvetésünk sincs s a fedezet nélküli kényszerkiadásokért többnyire nekem és elnöktársaimnak kell tartanunk a hátunkat s viselnünk az igen nagy erkölcsi felelősséget.*

Hogyan áll az ipartestületi vagyonok átvétele?

Muth Gyula elnök figyelmét felhívjuk arra, hogy a munkakamarák a megszüntetett ipartestületi vagyonok átvétele révén jelentős anyagi előnyökhöz jutottak, — ugyszólván ellenszolgáltatás nélkül.

— Igaz — válaszol az elnök, — a törvény a kamaráknak ítélte a vagyont.

Nem tagadom, ezzel nagy értékek birtokába jutottunk, de rengeteg terhet is kellett átvállalnunk.

— Mik ezek a terhek? Kérem: az oradeai ipartestületnek is nagy passzívái vannak, amelyeknek tisztázása éppen nem könnyű feladat. Az Elaggott Iparosok Menedékháza is komoly teherterhel, de

ezt a nagy szociális jelentőségű intézményt okvetlenül fenn kell tartanunk, nemcsak tradícióból, hanem komoly népjóléti megtartólásból is.

Az ipartestület tisztviselőinek ügye

A megszüntetett ipartestület tisztviselői személyzetéből többet átvettünk. Előfordult azonban olyan eset is, hogy az átvétel magas korhatár tette lehetetlenné. A törvényes felmondási időre járó illetményeket azonban felajánlottuk s nem a mi „méltánytalánágunk” volt a felidezője annak a sajnálatos ténynek, hogy *egyetlen* esetben jogvita támadt és bírói döntés alá került az ügy.

Az átvételek megtagadása törvényes és jogos-e?

Jogászi kérdést vetünk fel:

— Elnök ur nem osztja azt a nézetet, hogy amennyiben a munkakamarák ipartestületi vagyonokat örökölnék, — a kötelezettségeket is vállalniuk kell?

— Ebben a kérdésben egyek vagyunk. Egy ténny azonban ne hagyjunk számításunkon kívül. Nevezetesen ezt:

Az ipartestületeket minden időben igen hosszú gazdasági pórázra engedték s ez a

Megjelent!

A szövetség szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzekkel.

Kiadta és fordította:

Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ára 125 lei és portó.

Kapható: könyvostályunkban.

— szerintem fölösleges, sőt túltengő — engedékenység vezetett eladósodásukra.

— Simleul-Silvaniei ipartestületének ugyszólván egyedül: vagyona egy félig felépített ház. És most követelik az építkezés befejezését, — holott eddig költségvetésünk sincsen. Ez a testületi „vagyon” tehát nem vettük át, mert bennünket is súlyos felelősség terhel. Sőt a 2 milliós adósságával terhelt esetben, holott egész évi jövedelme nem tett ki többet 50 ezer leinél. Hogyan merjem átvenni ezt a „vagyonterhet”? Hozzáfűzöm még, hogy Simleul-Silvaniein az ipartestület egy hét „teremből” álló helyiséget, telekkönyvi bekebelezéssel, esztendőnk hosszú sorára évi tizezer leirt adott ki a testület előjárásáig és

a közműhely bérösszege sem több, mint évi hétezer lei.

— Az ilyenekbe természetesen nem nyugszunk bele és a szerződést érvénytelenítő eljárásokat már folyamatba is tettük.

Oktoberben választás lesz.

— Ismétlem: nekem roppant nehéz a helyzetem — fejezte be érdekes nyilatkozatát Muth Gyula elnök, — mert *népszerűtlen* az ügy, amit képviselni polgári és emberi kötelességem. Október negyedikén megtartjuk a választásokat.

A névjegyzékek már közszemlére adtak. A jogorvoslat utja mindenkinél — első fokon a kamaránál, másodfokon a bíróságnál törvény szerint nyitva van. Eljéne velem, annál is inkább, mert a vezetésem alatt álló elnökségi tanács politikai befolyásolástól távol tartja magát.

Eddig tart az érdekes nyilatkozat, melyhez még annyit kell fűznünk, hogy az elnök ur ténymegállapításaihoz többféle hozzáfűzni valónk van, melyeket közérdekből tisztázni kívánunk és fogunk. (—láh.)

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Eladó
jókarban levő írógép. „Torpedó” román-magyar betűkkel. Esetleg brébeadó. Oradea, Str. Petőfi 10.

Üvegfal
tölgyfaborításu 5.60/200 méretű eladó. Pintér, Oradea, Baritju-u. 4.

Acélredőnyt,
(rendes méretű üzletajtóra) megvételre keresek. Pollmann, Oradea, Strada Porumbului 11. sz.

Hentesüzlet
forgalmú helyen eladó. Cím: a kiadóban.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot, bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész, Oradea, Regele Ferdinand No. 3.

PUHA OLMOT álln-dóan vesz a Szent László nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Különféle

Női ruha varrást vállalok háznál is, nagyon olcsón. Oradea, Str. Bratianu 24.

Iskolás
gyermeket teljes ellátással elfogad. Oradea, Str. Gheorghe Lazar 20

Lakás

Kiadó
2 szobás, fűrdőszobás, kertés lakás. Évi bér 18.000 lei és vízdíj. Oradea, Strada Ioan Ciordas 46. sz.

Háromszobás lakás
Központban szeptember 15-re kiadó. Oradea, Str. Take Jonescu No. 6.

Utcai szoba,
butorozva vagy butor nélkül, lehetőleg idősebb úr vagy urnó részére szeptember hó 16-ától kiadó. Str. Nicolae Zsiga No. 38. Oradea.

Utcai
különbejáratu butorozott szoba szeptember 1-től kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 11 a.

2 szobás, fűrdőszobás,
komplett lakás, minden mellékkeliséggel szeptember 1-ére kiadó. Cím: Oradea, Reg. Ferd. No. 17. Blănăria.

Szárz,
nagy pincehelyiséggel bérbeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Oktatás

Láposy Zeneiskola
Oradea, Strada Simeon Stefan No. 20. Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal.